

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA

MARIBOR

IZDELAVA IN OPTIMIZACIJA SPLETNEGA MESTA V OGRODJU WORDPRESS

Kandidat: Matevž Žunko

Vrsta študija: študent izrednega študija

Študijski program: Medijska produkcija

Mentor predavatelj: Matej Butala

Mentor v podjetju: Matic Ačko

Lektorica: mag. Nataša Koražija, prof. slov.

Maribor, 2021

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Matevž Žunko sem avtor diplomskega dela z naslovom »Izdelava in optimizacija spletnega mesta v ogrodju WordPress«, ki sem ga napisal pod mentorstvom g. Mateja Butale.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbel/a, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP); prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32. a-členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Maribor, julij 2021

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvaljujem se svoji družini in prijateljem, ki so stali ob moji strani v času študija in pisanja diplomskega dela.

Zahvaljujem se svojim mentorjema g. Mateju Butali ter g. Maticu Ačku.

POVZETEK

V diplomskem delu bomo raziskali, kaj točno je ogrodje WordPress, in predstavili njegove prednosti ter pomanjkljivosti. Analizirali bomo zahteve za izdelavo diplomske naloge ter izdelavo spletnega mesta in določili cilje in ciljne skupine končnega izdelka.

Naučili se bomo postaviti ogrodje WordPress na lastno gostovanje. V ogrodju WordPress bomo nato izdelali spletno mesto za majhno družinsko podjetje. Bolj podrobno bomo opisali, kako smo zgradili določene komponente, ki smo jih na spletnem mestu uporabili, kot sta glava ter noga spletnega mesta. Osnova vsakega spletnega mesta, zgrajenega v ogrodju WordPress, so vtičniki, zato bomo na kratko opisali vtičnike, ki smo jih v tem spletnem mestu uporabili ter podali razlago, zakaj smo se odločili za te vtičnike.

Opisali bomo celostno grafično podobo podjetja in glede na to ustvarili stilski vodič, ki se ga bomo držali pri oblikovanju uporabniškega vmesnika in ustvarjanju spletnega mesta.

Raziskali bomo osnove oblikovanja uporabniškega vmesnika ter podrobneje opisali teorijo, ki stoji za tem. Podrobneje bomo opisali dva načina oblikovanja uporabniškega vmesnika.

Podrobneje bomo raziskali tipografijo ter opisali, zakaj je tako pomembna v sodobnem spletnem oblikovanju. Predstavili bomo nekaj orodij, ki jih lahko uporabljamo, da bosta izgled in funkcionalnost naše tipografije na profesionalnem nivoju.

Raziskali bomo, kako poskrbeti, da bo naše spletno mesto zgrajeno v ogrodju WordPress popolnoma odzivno na vseh tipih naprav in velikostih zaslonov. V detajle bomo opisali specifično metodo, ki smo jo izbrali za ta namen. Predstavili bomo nekaj načinov in orodij, kako lahko to odzivnost in prikazovanje spletnega mesta testiramo na različnih napravah in oglednih poljih. Raziskali bomo področje optimizacije spletnih mest ter se naučili pravilno optimizirati slike v programu Adobe Photoshop. Prav tako bomo optimizirali vektorske datoteke, ki jih bomo uporabili na spletnem mestu ter raziskali osnove optimizacije spletnih brskalnikov.

Končni cilj diplomskega dela je podrobno spoznati ogrodje WordPress, predstaviti različna področja v spletnem oblikovanju in postaviti vizualno atraktivno predstavitevno spletno mesto, ki je pravilno optimizirano ter odzivno na vseh tipih naprav. Spletno mesto bo za ogled na voljo na spletnem naslovu <https://digident.si/>

Ključne besede: spletno mesto, ogrodje WordPress, vtičnik, optimizacija, odzivnost.

ABSTRACT

BUILDING AND OPTIMIZING A WEBSITE IN THE WORDPRESS FRAMEWORK

In this thesis, we will explore what exactly the WordPress framework is and present its advantages and disadvantages. We will analyze the requirements for the preparation of a diploma thesis and the creation of a website in the WordPress framework and set specific goals and target groups of the final product.

We will learn how to install the WordPress framework on our own hosting. In the WordPress framework, we will then create a website for a small family-owned business. We will describe in more detail how we built certain components on the site, such as the header and footer of the site. The basis of every website built in the WordPress framework are plugins, so we will briefly describe the plugins we used in this site and explain why we opted for these plugins.

We will describe the graphical corporate identity of the company and create a style guide that we will stick to when designing the user interface and when building the website.

We will explore the basics of user interface design and describe the theory behind it in more detail. We will describe in more detail two ways to design a user interface.

We will explore typography in more detail and describe why it is so important in modern web design. We will present some tools that we can use to help get our typography on a professional level.

We will explore how to make sure our site built in the WordPress framework is fully responsive on all types of devices. We will describe in detail the specific methodology we have chosen for this purpose. We will present some ways and tools on how we can test responsiveness when displaying a website on different devices and different view boxes. We will explore the field of website optimization and learn how to properly optimize images in Adobe Photoshop. We will also optimize the vector files we will use on the site and explore the basics of optimizing web browsers.

The goal of the thesis is to get to know the WordPress framework in detail, present different areas in web design and set up a visually attractive presentation site that is properly optimized and responsive on all types of devices. The website can be viewed on the link <https://digident.si/>

Keywords: website, WordPress framework, plugin, optimization, responsiveness

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	6
1.1	OPIS PODROČJA IN OPREDELITEV PROBLEMA	6
1.2	NAMEN, CILJI IN OSNOVNE TRDITVE	7
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	8
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	8
2	OPIS PROJEKTA	9
2.1	ANALIZA ZAHTEV	9
2.2	OPREDELITEV CILJEV IN CILJNIH SKUPIN	9
2.2.1	<i>Cilji končnega izdelka</i>	<i>9</i>
2.2.2	<i>Ciljne skupine</i>	<i>9</i>
2.3	HIPOTEZE	10
2.4	RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	10
3	OGRODJE WORDPRESS	11
3.1	POTREBNO JE RAZLIKOVATI MED DVEMA RAZLIČNIMA STORITVAMA	11
3.2	PREDNOSTI IN POMANJKLJIVOSTI OGRODJA WORDPRESS	12
3.2.1	<i>Prednosti ogrodja Wordpress:</i>	<i>12</i>
3.2.2	<i>Pomanjkljivosti ogrodja Wordpress:</i>	<i>12</i>
3.3	POSTAVITEV OGRODJA WORDPRESS NA GOSTOVANJE	13
4	CELOSTNA PODOBA PODJETJA	15
5	PRODUKCIJA	17
5.1	TIPOGRAFIJA	17
5.2	STILSKI VODIČ	18
5.3	OBLIKOVANJE UPORABNIŠKEGA VMESNIKA	20
5.4	IZDELAVA SPLETNEGA MESTA V OGRODJU WORDPRESS	23
5.4.1	<i>Izbira vtičnikov</i>	<i>24</i>
5.4.2	<i>Kako poskrbeti za popolno odzivnost spletnih mest v ogrodju Wordpress</i>	<i>25</i>
5.4.3	<i>Izdelava glave in noge spletnega mesta</i>	<i>29</i>
5.4.4	<i>Izdelava junaškega odseka</i>	<i>33</i>
6	ODZIVNOST IN PRIKAZOVANJE NA RAZLIČNIH NAPRAVAH	35
7	OPTIMIZACIJA	36
7.1	KAKO IZBRATI PRAVILNEGA PONUDNIKA SPLETNEGA GOSTOVANJA	36
7.2	POSKRBE TI JE TREBA, DA SE DOLOČENE VSEBINE NA SPLETNEM MESTU NALAGAJO IZ PREDPOMNILNIKA	37

7.3	OPTIMIZACIJA SLIK IN VEKTORSKIH DATOTEK	37
7.4	UPORABA VIDEO POSNETKOV NA SPLETNEM MESTU	38
7.5	VARNOSTNE KOPIJE IN VZDRŽEVANJE.....	39
7.6	OPTIMIZACIJA SPLETNIH BRSKALNIKOV	39
7.6.1	Uporaba SEO vtičnika.....	40
7.6.2	Kako Google razvršča spletna mesta ter dodajanje našega spletnega mesta v Google Search Console 40	
7.6.3	Optimizacija slik za spletne brskalnike.....	41
7.6.4	Raziskava ključnih besed in uporaba le teh.....	42
7.7	KONČNI REZULTATI OPTIMIZACIJE SPLETNEGA MESTA	42
8	KROVNA TEMA – VLOGA TEHNOLOGIJE V UMETNOSTI.....	44
9	SKLEP	46
10	LITERATURA	48

KAZALO SLIK

SLIKA 1: POMOČNIK S KATERIM NAMESTIMO OGRODJE WORDPRESS VIR: LASTEN VIR	14
SLIKA 2: POLNI BARVNI LOGOTIP PODJETJA OSNOVA VIR: LASTEN VIR.....	15
SLIKA 3: ZNAK PODJETJA NA PRIMARNI AKCIJSKI BARVI VIR: LASTEN VIR.....	15
SLIKA 4: DVE PRIMARNI BARVI PODJETJA OSNOVA VIR: LASTEN VIR.....	16
SLIKA 5: PRIMERJAVA DVEH GLAVNIH DRUŽIN PISAV VIR: LASTEN VIR	17
SLIKA 6: STILSKI VODIČ ZA IZDELAVO SPLETNEGA MESTA VIR: LASTEN VIR.....	19
SLIKA 7: PRIMERJAVA MED DIZAJNOM TIPA ŽIČNEGA OGRODJA NA LEVI IN KONČNIM DIZAJNOM UPORABNIŠKEGA VMESNIKA NA SKRAJNI DESNI VIR: HTTPS://MENTORMATE.COM/BLOG/LOW-FIDELITY-WIREFRAMES-VS-HIGH-FIDELITY-WIREFRAMES/	20
SLIKA 8: PRIMER JUNAŠKEGA ODSEKA OBLIKOVANEGA V PROGRAMU FIGMA IN PRIMER TIPA ILUSTRIRANE GRAFIKE, KI SMO JIH UPORABLJALI ZA JUNAŠKE ODSEKE NA VSEH PODSTRANEH VIR: LASTEN VIR.....	21
SLIKA 9: DIZAJN IN ŽIČNO OGRODJE SPLETNEGA MESTA, KI SMO GA OBLIKOVALI V PROGRAMU FIGMA VIR: LASTEN VIR.....	22
SLIKA 10: VRSTICA CSS KODE, KI POSKRBI DA BO 1REM ENOTA ENAKOVREDNA 10PX VIR: LASTEN VIR	25
SLIKA 11: PRIMER VREDNOSTI, KI JIH VNESEMO V KALKULATOR, DA DOBIMO FUNKCIJO VELIKOSTI ZA NAŠE PARAGRAFE	27
SLIKA 12: CSS FUNKCIJA ZA VELIKOST PARAGRAFOV, KI SE IZPIŠE ZA TEM, KO VNESEMO VREDNOSTI VIR: LASTEN VIR.....	27
SLIKA 13: FUNKCIJA VSTAVLJENA V GLOBALNE NASTAVITVE TEKSTA ZA PARAGRAFE VIR: LASTEN VIR	28

SLIKA 14: FUNKCIJA VSTAVLJENA V GLOBALNE NASTAVITVE ODMIKA ODSEKOV VIR: LASTEN VIR.....	28
SLIKA 15: USTVARJANJE PREDLOGE V VTIČNIKU OXYGEN VIR: LASTEN VIR.....	30
SLIKA 16: STRUKTURA IN HIERARHIJA ELEMENTOV V PREDLOGI ZA GLAVO IN NOGO SPLETNEGA MESTA VIR:	
LASTEN VIR.....	31
SLIKA 17: NASTAVITVE S KATERIMI LAHKO OPRAVLJAMO V KOMPONENTI »PRO MENU« VIR: LASTEN VIR	32
SLIKA 18: UI DIZAJN GLAVE IN NOGE SPLETNEGA MESTA, KI SMO GA OBLIKOVALI V PROGRAMU FIGMA IN NATO	
POUSTVARILI V VTIČNIKU OXYGEN VIR: LASTEN VIR	33
SLIKA 19: JUNAŠKI ODSEK NA NAPRAVAH VEČJIH OD 992PX VIR: LASTEN VIR.....	34
SLIKA 20: JUNAŠKI ODSEK NA NAPRAVAH MANJŠIH OD 992PX, KOT SO PAMETNE TABLICE IN TELEFONI VIR:	
LASTEN VIR.....	34
SLIKA 21: PRIMER TESTIRANJA ODZIVNOSTI IN PRIKAZOVANJA V ORODJU LAMBDATEST NA DVEH RAZLIČNIH	
MOBILNIH NAPRAVAH VIR: LASTEN VIR.....	35
SLIKA 22: PRIMER NASTAVITEV V PROGRAMU ADOBE PHOTOSHOP, KI JIH UPORABIMO ZA MAKSIMALNO	
OPTIMIZACIJO SLIK VIR: LASTEN VIR	38
SLIKA 23: PRIMER POIMENOVANJA OZNAK SLIK V MEDIJSKI KNJIŽNICI WORDPRESS VIR: LASTEN VIR	42
SLIKA 24: REZULTATI TESTA OPTIMIZACIJE IZ ORODJA GTMETRIX.COM VIR: LASTEN VIR.....	43
SLIKA 25: IZGLED PRVE USTVARJENE SPLETNE STRANI VIR: LASTEN VIR	44

1 UVOD

Prisotnost podjetij na spletu je iz leta v leto vse bolj pomembna. Če želijo izstopati med konkurenco, morajo imeti podjetja vseh velikosti in dejavnosti vizualno atraktivno ter vsebinsko informativno spletno mesto za svoje obstoječe ali potencialne stranke in partnerje. Spletna stran, ki je pravilno postavljena in optimizirana, se pravilno prikazuje na vseh tipih naprav in je estetsko zadovoljiva, pa ni pomembna samo zaradi konkurence. Takšne spletne strani dajo osebam, ki si jih ogledujejo vedeti, da je podjetju mar za njihov obstoj ter za odnos z ljudmi s katerimi sodelujejo. V sklopu diplomske naloge smo se zato odločili za postavitev novega spletnega mesta za majhno družinsko podjetje v Mariboru. Spoznali bomo, kako postaviti spletno mesto v ogrodju WordPress, ter kako spletna mesta optimizirati, da se bodo hitro nalagala in pravilno prikazovala na vseh tipih naprav ter vseh velikostih zaslonov.

1.1 Opis področja in opredelitev problema

Problem, ki smo ga izbrali za diplomsko delo, je izdelava novega spletnega mesta za družinsko podjetje, imenovano Osnova – poklicna moda. Podjetje deluje na področju poklicne mode in se ukvarja s prodajo delovnih in poklicnih oblačil, ki so namenjena za širok spekter različnih industrij in poklicev. Novo spletno mesto bo pomagalo pri pospeševanju prodaje, nudilo bo več informativne ter vizualne vsebine za njihove stranke in podjetje bo na splošno predstavilo v lepši luči vsakemu, ki spletno mesto obišče. Obstoječe spletno mesto podjetja je zgrajeno v CMS ogrodju Joomla. »CMS je kratica za “Content Management System” oz. se v slovenščino prevaja: sistem za upravljanje s spletnimi vsebinami. Gre za platformo oziroma osnovo, ki poganja spletno stran. Vsak CMS je nekoliko drugačen. Razlikujejo se glede na vrsto spletne strani in funkcionalnosti, ki jih ponujajo – skupno vodilo vsem pa je, da ponujajo (enostavno) upravljanje spletnih strani brez znanja programskih jezikov (pri tem lahko uporabnik ureja besedila, dodaja vsebine).« (Kaj je CMS, 2017)

Za postavitev novega spletnega mesta smo izbrali CMS-ogrodje WordPress, ki ga bomo podrobneje predstavili v nadaljevanju. Z ogrodjem WordPress smo bolje seznanjeni hkrati pa ponuja več možnosti in fleksibilnosti za prikazovanje vsebin kot ogrodje Joomla.

Razsežnost projekta v glavnem zajema oblikovanje stilskega vodiča in oblikovanje dizajna uporabniškega vmesnika spletnega mesta, postavitev ogrodja WordPress na gostovanje, izdelava samega spletnega mesta v ogrodju WordPress ter nadaljnjo optimizacijo le tega, poskrbeli bomo za pravilno prikazovanje na različnih napravah, optimizirali bomo hitrost

nalaganja, spoznali bomo osnove SEO »Search Engine Optimization« (slov. optimizacija spletnih brskalnikov).

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

Namen diplomskega dela je ustvariti novo spletno mesto za družinsko podjetje Osnova. Naši cilji so postaviti vizualno atraktivno in odzivno spletno mesto, ki bo delovalo in se pravilno prikazovalo na vseh tipih naprav. Spletno mesto mora biti pravilno optimizirano iz vidika hitrosti nalaganja, to zajema optimizacijo slik in same vsebine na spletnem mestu. V sklopu diplomske naloge želimo izboljšati znanje programskih jezikov HTML in CSS ter bolje razumeti njuno uporabo v ogrodju WordPress.

HTML je kratica za »Hyper Text Markup Language« (slov. jezik za označevanje nadbesedila) in je jezik za opis strukture spletnih strani. HTML daje avtorjem možnosti objave spletnih dokumentov z naslovi, besedili, tabelami, seznamami, fotografijami, povezavami do drugih dokumentov, preglednicami, video posnetki, zvočnimi posnetki itd. (Uvod v HTML, 2020)

CSS je kratica za »Cascading Style Sheets« (slov. kaskadne stilske predloge). V teh predlogah s preprostim slogovnim jezikom skrbimo za izgled in predstavitev spletnih strani. Določamo lahko barve, velikosti, odmike, poravnave, obrobe, pozicije in vrsto drugih atributov. Bistvo uporabe CSS je poleg definiranja pravil, ločitev strukture strani – ki jo podaja označevalni jezik (HTML) skupaj z vsebino – od njene predstavitve. S tem omogočimo lažje urejanje in dodajanje stilov ter poskrbimo za večjo preglednost dokumentov, pisanih v HTML. Zmanjšamo tudi ponavljanja kode, saj lahko več strani uporabi isto predlogo, kar lahko bistveno zmanjša njihovo velikost. (Kaj je CSS in kako ga uporabljamo?, 2020)

Iz problema ter svojih namenov in ciljev smo določili naslednje hipoteze oziroma trditve:

- H1: WordPress je učinkovito ogrodje za izdelavo spletnega mesta majhnega ali srednje velikega podjetja.
- H2: V sklopu diplomske naloge lahko izboljšamo SEO-rang določenih ključnih besed.
- H3: Spletno mesto lahko korektno optimiziramo brez finančnega vložka.

1.3 Predpostavke in omejitve

Predpostavk in omejitev pri pisanju diplomskega dela in izvajanju praktičnega dela naloge ni veliko, saj je na tem področju na voljo ogromno literature, zaposleni v podjetju pa so z nami pripravljeni sodelovati in nam nuditi vse potrebne podatke.

Glavne predpostavke in omejitve so naš trud, čas in trenutno znanje, ki ga lahko vložimo v projekt.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

Ker gre za praktični izdelek oziroma izdelavo spletne strani, smo se za ustvarjanje spletnega mesta in pisanje diplomske naloge odločili za teoretične komparativne in opisne raziskovalne pristope, ki temeljijo predvsem na analitiki korektnih in aktualnih internetnih ter knjižnih virov iz področja spletnega oblikovanja.

2 OPIS PROJEKTA

2.1 Analiza zahtev

Zahteve za izdelavo končnega izdelka so naslednje:

- računalnik z dostopom do interneta,
- majhen finančen vložek,
- poznavanje ogrodja WordPress in splošno računalniško znanje,
- osnovno znanje programskih jezikov HTML in CSS,
- osnovno znanje grafičnega oblikovanja in dostop do programa za oblikovanje.

2.2 Opredelitev ciljev in ciljnih skupin

2.2.1 Cilji končnega izdelka

Cilji končnega izdelka so naslednji:

- ustvariti vizualno impresivno in korektno optimizirano spletno mesto za podjetje Osnova;
- izboljšati znanje programskih jezikov HTML in CSS ter bolje razumeti njuno uporabo in integracijo v ogrodju WordPress;
- izboljšati znanje ogrodja WordPress.

2.2.2 Ciljne skupine

Ciljne skupine končnega izdelka so naslednje:

- obstoječe stranke podjetja Osnova, ki se jim bo novo spletno mesto predstavilo;
- potencialne nove stranke, ki bodo spletno mesto organsko zasledile v spletnem brskalniku ali po direktnem kontaktu (pošiljanje fizičnih ponudb in katalogov, digitalni marketing);
- ljudje in podjetja, s katerimi ima Osnova medsebojen odnos in niso stranke.

2.3 Hipoteze

H1: WordPress je učinkovito ogrodje za izdelavo spletnega mesta majhnega ali srednje velikega podjetja.

Predpostavljamo, da je ogrodje WordPress optimalna izbira za izdelavo predstavitvenega spletnega mesta majhnega ali srednje velikega podjetja, saj ponuja veliko funkcionalnosti, je vizualno atraktivno ter za njega ne potrebuješ znanja kompleksnih programskih jezikov.

H2: V sklopu diplomske naloge lahko izboljšamo SEO-rang določenih ključnih besed.

Predpostavljamo, da lahko izboljšamo SEO-rang ključnih besed ter s tem neposredno povečamo vidljivost v spletnih brskalnikih, kar bo posredno vplivalo na pospešitev prodaje.

H3: Spletno mesto lahko korektno optimiziram brez finančnega vložka.

Predpostavljamo, da za korektno optimizacijo spletnega mesta, to je optimizacija hitrosti nalaganja, prikazovanje in odzivnost na različnih napravah, ne potrebujemo finančnega vložka.

2.4 Raziskovalna vprašanja

Vprašanja, na katera bomo odgovorili v sklopu naloge:

1. Kako postavimo ogrodje WordPress na gostovanje?
2. Kako izdelamo spletno mesto v ogrodju WordPress?
3. Kako v ogrodju WordPress poskrbimo za optimizacijo spletnega mesta?
4. Kako poskrbimo za optimizacijo slik?
5. Kako testiramo odzivnost spletnega mesta na različnih napravah in spletnih brskalnikih?

3 OGRODJE WORDPRESS

3.1 *Treba je razlikovati med dvema različnima storitvama*

Ko zasledimo besedo WordPress, je pomembno, da se zavedamo in poznamo razliko med dvema različnima ogrojdema oziroma storitvama. To sta wordpress.com in wordpress.org

WordPress.org je samostojno nameščeno CMS-ogrodje WordPress. Je odprtokodna programska oprema WordPress, ki jo upravlja neprofitna organizacija WordPress Foundation. Kdorkoli jo lahko prenese in prosto uporabi. Potrebujemo še lastno spletno gostovanje na strežniku in zakupljeno domeno. Pri tem bomo imeli popoln nadzor nad vsem.

WordPress.com je “spletna stran kot storitev”, ki temelji na ogrodju WordPress.org. WordPress.com lahko gosti našo spletno stran in poskrbi za vse potrebno, a na račun prilagodljivosti, nadgradenj in finančnega vložka. Je profitno podjetje v lasti Automattica (Kozamernik, 2017).

Za izdelavo projekta smo izbrali ogrodje WordPress.org, saj smo z njim naredili že več spletnih strani in ga dobro poznamo. Ne zahteva velikega finančnega vložka in je izjemno prilagodljivo, kar se tiče funkcionalnosti in vizualnih elementov spletnega mesta.

WordPress se je začel kot orodje za bloge oziroma spletne dnevnike. Skozi leta se je razvil v zmogljivo ogrodje za izdelovanje spletnih strani in v robusten CMS. Ena izmed najboljših kvalitiet ogroджа WordPress je to, da je enostavno za uporabo. Kljub temu je dovolj fleksibilno, da lahko z njim ustvarimo več različnih tipov enostavnih in kompleksnih spletnih strani. To je verjetno glavni razlog, zakaj je postalo tako popularno.

Glede na nedavno izvedeno anketo naj bi WordPress poganjal 32,3 % vseh spletnih strani trenutno objavljenih na internetu.

Zaradi mnogih in robustnih funkcionalnosti ga uporabljajo vodilna podjetja v svojih industrijah, kot so Time Magazine, Facebook, The New Yorker, Sony, Disney, Target, The New York Times in mnogi drugi. (6 Important Reasons Why You Should Use WordPress for Your Website, 2019)

3.2 Prednosti in pomanjkljivosti ogrodja WordPress

3.2.1 Prednosti ogrodja WordPress

Izjemno prilagodljiv CMS, ki ga je lahko predelati s temami in vtičniki. Velik delež ljudi, ki ga uporablja, niso spletni oblikovalci niti programerji. Za ljudi, ki niso preveč tehnično veščji je WordPress popolna izbira, saj obstaja veliko vnaprej narejenih tem oziroma predlogov za vse različne tipe spletnih mest od blogov do spletnih trgovin. Proces posodabljanja in vzdrževanja strani je poenostavljen na klik nekaj gumbov in prijazen novincem.

WordPress je popolnoma zastonj. Kot smo že opisali, je WordPress.org odprtokodna programska oprema, ki jo lahko prenesemo brez stroškov. Edini zahtevan finančni vložek je zakup domene in gostovanja.

Prijazen SEO optimizaciji. »SEO je izraz za search engine optimization oziroma optimizacijo spletnih strani. Z namenom, da iskalniki (predvsem Google), bolje razumejo vsebino na spletni strani, posledično pa kakovostnejšo vsebino uvrščajo višje med prikazi spletnih strani, v svojem iskalniku.« (Zajšek, 2018)

WordPress je napisan s standardno kodo in ustvarja semantične oznake. V drugih besedah to pomeni, da je zelo privlačen Googlu in drugim spletnim brskalnikom. Zato se WordPress strani velikokrat v iskalnikih uvrščajo višje od drugih. Že od samega začetka je ogrodje WordPress ustvarjeno za SEO-optimizacijo, obstaja pa mnogo vtičnikov, s katerimi lahko spletno mesto še dalje optimiziramo. (6 Important Reasons Why You Should Use WordPress for Your Website, 2019)

3.2.2 Pomanjkljivosti ogrodja WordPress

Varnost. WordPress uporablja odprtokodno strukturo za številne vidike spletnega mesta, kar pomeni, da lahko programerji dostopajo do izhodne kode strani in vidijo, kako deluje. Po eni strani je to mogoče razumeti iz pozitivnega vidika, saj razvijalcem prihrani čas, ko lahko že ustvarjeno kodo vnesejo na svoje spletno mesto. Po drugi strani lahko ta struktura spletno mesto pusti ogroženo. Če so na voljo vse sistemske kode, bodo hekerji veliko lažje našli varnostne luknje.

Posodobitve. Da bi odpravili nekatere prej omenjene varnostne težave WordPress potiska številne posodobitve. Te so po navadi koristne in potrebne za varovanje podatkov, vendar lahko predstavljajo velik glavobol. Posodobitve sistema lahko povzročijo, da določeni vtičniki postanejo nezdržljivi s spletnim mestom. To se lahko zgodi celo temi, ki je osnova spletnega mesta, zgrajenega v ogrodju WordPress. To predstavlja tveganje, da se zlomijo določeni vidiki spletnega mesta pri vsaki novi posodobitvi. Ker so posodobitve tako frekventne, se pogosto opazijo težave.

Hitrost spletnega mesta. Pogosta težava z delom na spletnih mestih v ogrodju WordPress je počasen čas nalaganja strani. To se lahko zgodi iz več razlogov, kot so nepravilno optimizirane slike in medijske datoteke, odvečni vtičniki ter splošna koda v vtičnikih in temah, ki ne prispeva k funkcionalnosti in delovanju spletnega mesta. V najslabšem primeru lahko počasno nalaganje odvrne potencialne stranke, poleg tega Google danes uporablja čas nalaganja strani v svojem algoritmu razvrščanja in prikazovanja v spletnih brskalnikih. (Hearn, 2017)

3.3 Postavitev ogrodja WordPress na gostovanje

Če je spletno mesto namenjeno za slovenski trg, je smiselno izbrati slovenskega ponudnika gostovanja. Njihovi strežniki so locirani v Sloveniji, zato bo spletno mesto delovalo hitreje za lokalne uporabnike.

Za gostovanje spletnih mest v tujih državah in bolj konkretno ameriškem trgu največkrat zasledimo ponudnika bluehost.com ali wpengine.com – podjetje BlueHost je uradno podprto kot najboljšo gostovanje iz strani organizacije WordPress.org, saj nudi mnogo specifičnih funkcionalnosti, ki koristijo pri postavljanju spletnega mesta v ogrodju WordPress, vendar se večina izkušenih spletnih oblikovalcev s tem ne strinja, saj so dražji od konkurence in nimajo tako dobre podpore uporabnikom.

Za gostovanje spletnega mesta Osnova smo izbrali ponudnika domovanje.com, saj imamo pri njih že zakupljen paket gostovanja za več spletnih strani in ga je smiselno uporabiti. Alternativa slovenskega ponudnika gostovanja bi bilo podjetje neoserv.si

Postavitev ogrodja WordPress na gostovanje lahko opravimo na dva načina – v obeh bomo morali dostopati do nadzorne plošče gostovanja imenovane cPanel.

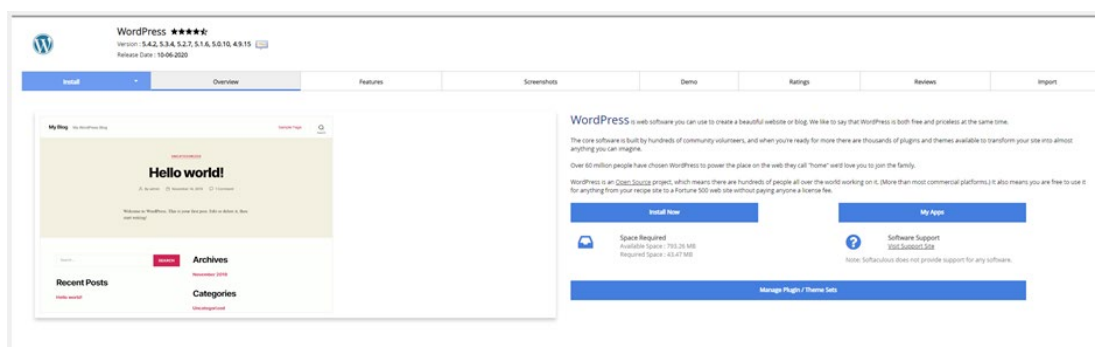
cPanel je spletni grafični vmesnik, ki temelji na Linuxu in se uporablja kot nadzorna plošča za poenostavitev upravljanja spletnih mest in strežnikov. cPanel nam omogoča objavljanje

spletnih mest, upravljanje domen, organiziranje spletnih datotek, ustvarjanje e-poštnih računov in drugo. (What is: cPanel, 2021)

Prvi način poteka preko FTP protokola oziroma upravljalnika datotek. »FTP je kratica za File Transfer Protocol ali po slovensko protokol prenosa datotek in je eden od starejših standardov interneta.« (Protokol za prenos datotek FTP, 2020)

WordPress datoteke manualno prenesemo iz spletne strani sl.wordpress.org/download/ Nato jih preko FTP-protokola ali vgrajenega upravljalnika datotek v nadzorni plošči cPanel prenesemo na gostovanje.

Drugi način je preprostejši in hitrejši, vendar ni nujno, da je dostopen pri vseh ponudnikih gostovanja ali, da se enako imenuje. V našem primeru v nadzorni plošči gostovanja pod zavihkom programska oprema poiščemo pomočnika imenovanega »WordPress Manager«. Sledimo navodilom in z le nekaj kliki imamo v nekaj minutah nameščeno ogrodje WordPress.

Slika 1: Pomočnik, s katerim namestimo ogrodje WordPress

Vir: lasten vir

4 CELOSTNA PODOBA PODJETJA

Pomembno je, da se pri izdelavi dizajna in pri sami produkciji spletnega mesta držimo smernic celostne podobe podjetja. To pomeni, da uporabljamo njihove izbrane barve ter primerne variacije logotipa. Včasih so v pravilih in smernicah podjetja navedene tudi pisave, vendar se nam v tem primeru ni bilo treba držati uporabe določenih pisav.

Podjetje Osnova ima več variacij svojega logotipa. V produkciji spletnega mesta se bosta v glavnem uporabljala dve variaciji.

Prva variacija je polni barvni logotip z znakom in pisavo.

Slika 2: Polni barvni logotip podjetja Osnova

Vir: lasten vir

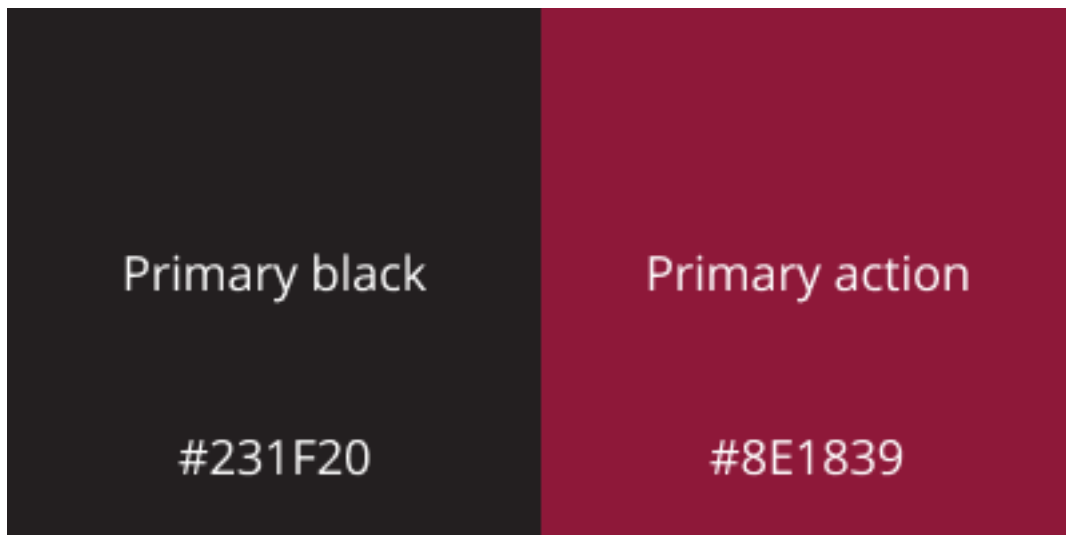
Druga variacija je beli znak podjetja na podlagi primarne akcijske barve.

Slika 3: Znak podjetja na primarni akcijski barvi

Vir: lasten vir

V vodiču pravilne uporabe logotipov in barv podjetja Osnova sta navedeni le dve barvi. Prva je zelo temno siva, ki se bo uporabila za naslove in večino teksta na spletnem mestu. Druga je temno rdečkasta akcijska barva, ki se bo na spletnem mestu večkrat uporabila, kot ozadje ali barva komponente CTA. »Call To Action« (slov. poziv k dejanju) je gumb ali preprosta besedilna povezava, ki uporabnikom spletnega mesta sporoča, naj nekaj naredijo – dodatno raziščite spletno mesto, izpolnite obrazec za stik, kupite izdelek itd. (Ridley, 2021)

Slika 4: Dve primarni barvi podjetja Osnova

Vir: lasten vir

5 PRODUKCIJA

5.1 Tipografija

Komunikacija igra poglavitno vlogo v dizajnu. V primeru spletnih mest to po navadi pomeni zapisan tekst, saj je več kot 95 % podatkov na spletu v obliki zapisanega jezika. Dobra tipografija naredi dejanje branja lahko oziroma nenaporno, slaba tipografija uporabnike odvrne. Da optimiziramo tipografijo pomeni, da optimiziramo berljivost, dostopnost, uporabnost in skupno grafično ravnotežje. Z dobro in optimizirano tipografijo se izboljša uporabniška izkušnja in uporabniški vmesnik. (Babich, 2017)

Spletno oblikovanje je izjemno pomembno, da ima uporabnik dobro uporabniško izkušnjo. Vsak vidik oblikovanja ima velik vpliv na uporabnost spletnega mesta. Eden izmed teh vidikov je tipografija, ki je dostikrat zanemarjena, čeprav je ključen del samega dizajna. Če pomislimo na vse uporabe tipografije na internetu od velikih krepkih naslovov, do manjšega teksta v telesu dokumenta hitro postane jasno, da ni le poglavitna sestavina spletnega oblikovanja, vendar je tipografija skupek umetnosti ter znanosti.

Poznamo dve glavni klasifikaciji oziroma družini pisav. To sta družina pisav Serif in družina pisav Sans Serif.

Pisave Serif so pisave z dodatnimi detajli na koncih črk (strešice, črtice, kljukice). Primerne so za tisk, saj se človeškemu očesu na papirju lepše berejo. V spletnem oblikovanju so najbolj primerne in se največkrat uporabljajo za naslove in bloke velikega ter krepkega teksta.

Pisave Sans Serif so pisave brez dodatnih detajlov. Najbolj primerne so za spletno oblikovanje in bolj obsežne tekste oziroma paragrafe. V tisku se redko uporabljajo, saj človeškemu očesu na papirju niso tako lepo berljive, kot na digitalnem zaslonu. (Craig, 2020)

Slika 5: Primerjava dveh glavnih družin pisav

Vir: lasten vir

Kot znanost bi lahko opredelili tudi kombinacije samih pisav in njihovih velikosti v uporabi spletnega oblikovanja. Za to obstaja več orodij, ki nam lahko pomagajo pri sestavi celostne

podobe tipografije, kot sta fontpair.co in typewolf.com za priporočila kombinacij pisav. Za vsako kombinacijo imajo na voljo primer iz različnih aktivnih spletnih strani. Za velikost pisav obstaja orodje modularscale.com, ki nam na podlagi ratia sestavi velikostno lestvico, ki jo lahko uporabimo na spletnem mestu.

5.2 *Stilski vodič*

V sklopu diplomske naloge smo oblikovali stilski vodič za podjetje Osnova in za novo spletno mesto. Stilski vodič smo oblikovali v vektorskem programu Figma, saj je zastonj za uporabo in smo ga uporabljali v šoli. Sestavili smo barvno shemo, ki vključuje barve podjetja in dodatne barve, ki se bodo uporabile na spletni strani. Vključili smo dve variaciji logotipa. Določili smo dva tipa pisav. Pisava Playfair Display se bo uporabljala za velike naslove. Pisava Nunito se bo uporabljala za podnaslove in za paragrafe.

Stilski vodič

#231F20

#8E1839

#EFF4F7

#7E2656

GLAVNI NASLOVI

Playfair Display

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
stuvwxyz

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
PQRSTUVWXYZ

"Neque porro quisquam est qui
dolorem ipsum quia dolor sit amet,
consectetur, adipisci velit..."

PODNASLOVI IN PARAGRAFI

Nunito

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
stuvwxyz

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
OPQRSTUVWXYZ

"Neque porro quisquam est qui
dolorem ipsum quia dolor sit amet,
consectetur, adipisci velit..."

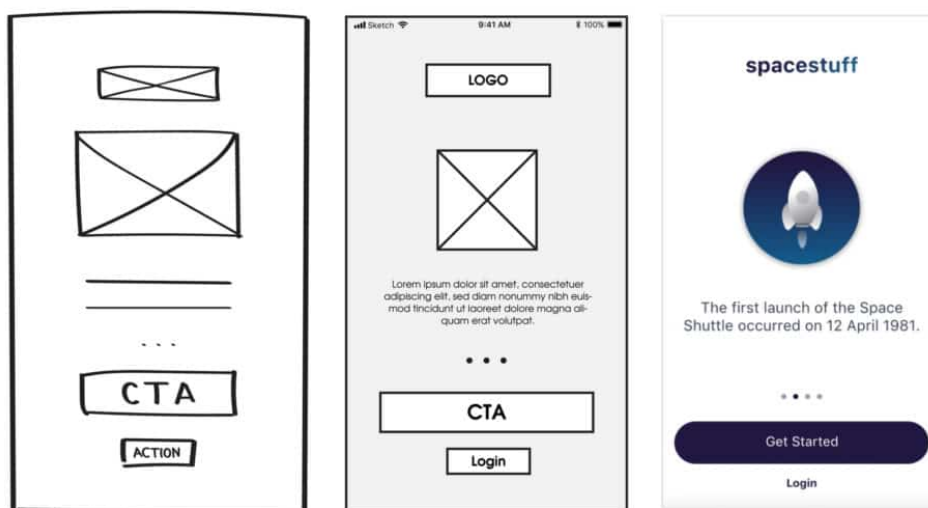
Slika 6: Stilski vodič za izdelavo spletnega mesta

Vir: lasten vir

5.3 Oblikovanje uporabniškega vmesnika

UI dizajn ali »User Interface« (slov. uporabniški vmesnik) se na splošno nanaša na vizualne elemente izdelka ali izkušnje, kot sta videz in občutek, predstavitev in interaktivnost izdelka. To je vmesnik, s katerim uporabnik komunicira in izkušnjo (upajmo) naredi estetsko prijetno. Za večino oblikovalcev izdelkov gre za vrsto zaslonov, strani in vizualnih elementov, ki jih uporabnik vidi, na primer gumbe in ikone, ki jih uporablja za interakcijo z napravo ali izdelkom. Trdili bi, da uporabniški vmesnik ni omejen na vizualne namige, temveč tudi na nevizualne namige in interakcije, ki vplivajo na uporabnikove interaktivne odločitve ali izbire. Cilj uporabniškega vmesnika mora biti čim bolj preprosta in učinkovita interakcija s spletnim mestom ali aplikacijo. Uporabniku mora olajšati uresničevanje ciljev in reševanje težav. (Umbach, 2018)

»Wireframing« je način oblikovanja spletne strani na strukturni ravni. Žični okvir se običajno uporablja za postavitev vsebine in funkcionalnosti na strani, ki upošteva potrebe uporabnikov in potovanja uporabnikov skozi spletno mesto ali aplikacijo. Žični okvirji se uporabljajo v zgodnjem razvojnem procesu, da se vzpostavi osnovna struktura strani, preden se doda vizualno oblikovanje in vsebina. (What is wireframing?, 2021)

Slika 7: Primerjava med dizajnom tipa žičnega ogrodja na levi in končnim dizajnom uporabniškega vmesnika na skrajni desni

Vir: <https://mentormate.com/blog/low-fidelity-wireframes-vs-high-fidelity-wireframes/>

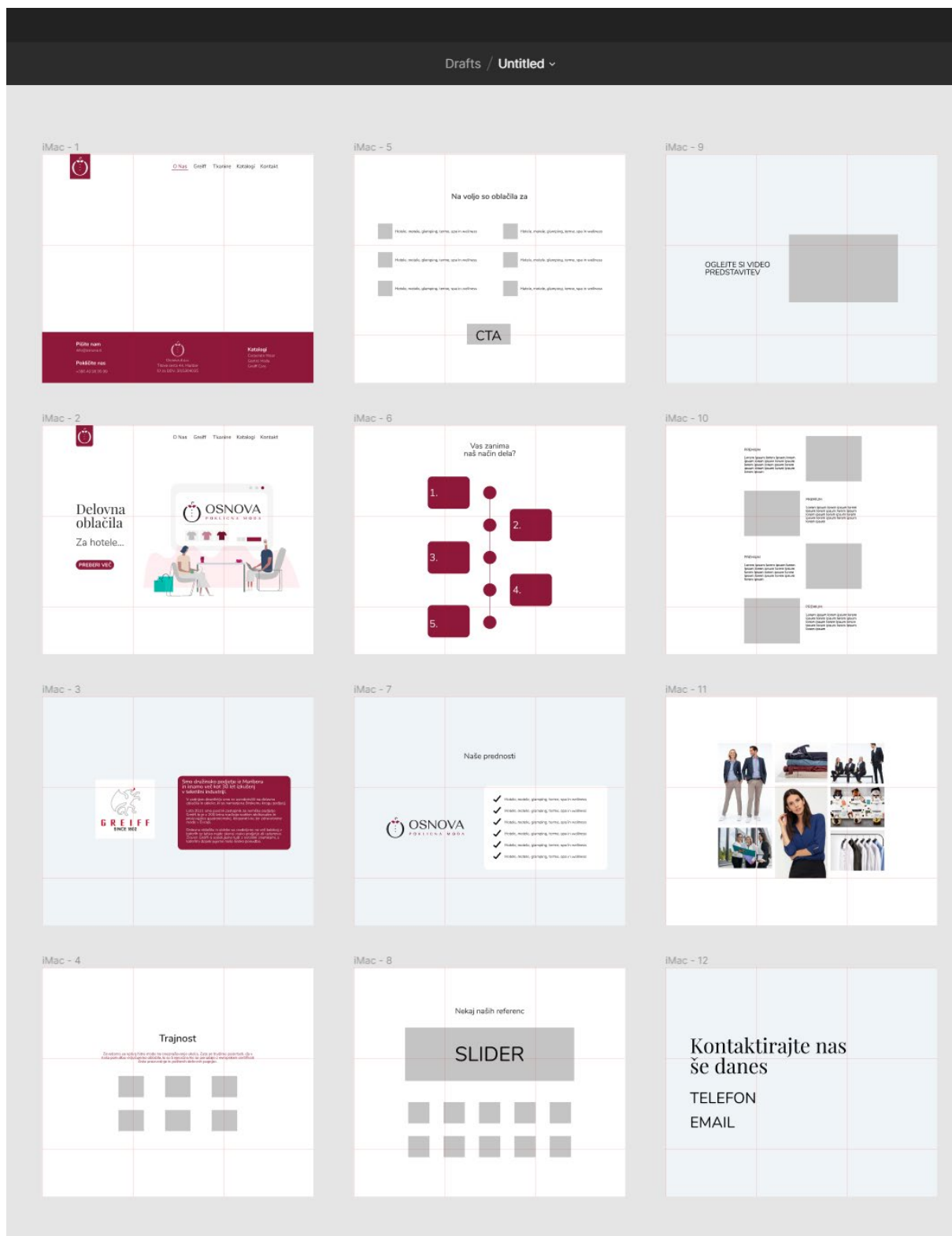
Pri dizajnu uporabniškega vmesnika za spletno mesto Osnova smo uporabili oba načina oblikovanja. Vedeli smo, kakšna bo struktura strani in kako bodo izgledali določeni deli spletnega mesta, zato smo nekatere komponente kot so vstopna stran ter glava in noga spletnega mesta oblikovali z grafičnimi elementi oziroma smo za njih naredili UI dizajn, katerega smo se potem držali, ko smo spletno mesto oblikovali v ogrodju WordPress. Za nekatere podstrani smo naredili samo »wireframing« oziroma smo določili samo strukturo strani, saj še nismo bili prepričani, kako bo izgledal končni dizajn teh posameznih delov ali točno kakšna vsebina se bo uporabila za njih.

Za večino začetnih delov podstrani, torej odsekov, ki se prvi prikažejo, ko uporabnik klikne na določeno podstran, smo uporabili ilustrirane vektorske grafike. Tem odsekom se v angleščini reče »hero section« (slov. junaški odsek). Junaški odsek je celozaslonski odsek, ki je običajno sestavljen iz slike ali videoposnetka v ozadju, ali ilustracij in animacij z besedilom in včasih pozivom k dejanju. Junaški odseki so dober način, da hitro pritegnemo pozornost uporabnika. Te grafike smo pridobili iz strani freepik.com in itg.digital. Grafike smo naložili v program Figma, jim prilagodili velikost ter dodali ali odstranili določene elemente in posodobili barve, da so te enotne in se ujemajo z barvami podjetja.

Slika 8: Primer junaškega odseka oblikovanega v programu Figma in primer tipa ilustrirane grafike, ki smo jih uporabljali za junaške odseke na vseh podstraneh

Vir: lasten vir

Slika 9: Dizajn in žično ogrodje spletnega mesta, ki smo ga oblikovali v programu Figma

Vir: lasten vir

5.4 Izdelava spletnega mesta v ogrodju WordPress

Izdelave spletnega mesta v ogrodju WordPress se lahko lotimo na nekaj različnih načinov. Najpogostejše izbrana metoda je, da uporabimo enega od mnogih graditeljev strani. To so vtičniki, ki jih namestimo v samem ogrodju WordPress, zatem ko namestimo ogrodje. Obstaja mnogo različnih vtičnikov, vendar so določeni dosti boljše izbira kot drugi. Med nekaj najbolj popularnih graditeljev v letu 2021 spadajo WPBakery, Elementor, Beaver Builder in Divi Builder.

Glavna prednost graditeljev strani je vsekakor enostavnost uporabe. V tem primeru gre za sistem »drag and drop« (slov. primi in spusti), ki se izkaže za sila enostaven sistem za postavljanje spletne strani. Dodamo vrstice in stolpce, vanje potegnemo fotografije, galerije, video posnetke, bloke s teksti, naslove, CTA-gumbe in drugo. Te bloke nato precej enostavno uredimo in zapolnimo z vsebino. Potrebni je le nekaj klikov, dodajanje teksta ali drugih vsebin in spletna stran počasi že pridobiva svoj končni videz. Brez kančka programiranja. Vse je lepo prikazano z jasnimi ikonami in opisom, kaj z določenim blokom lahko ustvarimo. (Wordie, 2019)

Graditelje strani se najbolj pogosto uporablja sočasno z WordPress temami. WordPress tema je skupina datotek (grafika, slogovni listi in koda), ki narekuje celoten videz vašega spletnega mesta. Teme lahko nadzorujejo nekaj tako obsežnega, kot je celotna postavitev vašega spletnega mesta, ali nekaj tako malega, kot so barve povezav. Enostavno si temo lahko predstavljamo kot "preobleko" našega spletnega mesta, vendar so v resnici veliko močnejše od tega. (What are Wordpress Themes, 2021)

Enostavnost uporabe pa seveda pride s svojimi pomanjkljivostmi, ki so v veliko primerih moteče. Graditelji strani in teme so pogosto obremenjene s polno komponent in vizualnih elementov, skriptami, datotekami za pisave ter stilskimi predlogami, ki jih večina ljudi nikoli ne bo uporabila. Vse te komponente so napisane s kodo in zavzemajo določen prostor v našem WordPress ogrodju v začetnem in zalednem delu. Teh elementov po navadi ni mogoče izklopiti ali izbrisati, zato se nalagajo v ozadju vedno, ko uporabnik odpre naše spletno mesto. Posledica tega je počasno nalaganje našega spletnega mesta. Ne trdimo, da oseba, ki je izkušena v optimizaciji spletnih mest in optimizaciji ogrodja WordPress, ne bi zmogla korektno optimizirati spletnega mesta, zgrajenega z graditeljem strani. Trdimo pa, da to ne bo uspelo laičnemu uporabniku, ki je hotel izdelati spletno stran za svoj prvi blog, majhno podjetje itd.

5.4.1 Izbira vtičnikov

Za postavitev spletnega mesta podjetja Osnova smo si izbrali vtičnik imenovan Oxygen Builder. Oxygen sicer je tip graditelja strani, vendar se od konkurence precej razlikuje.

Oxygen je vtičnik za WordPress, ki nam omogoča vizualno oblikovanje spletnega mesta, od glave do noge, ne da bi nam bilo treba pisati kodo, hkrati pa nam ponuja možnosti uporabe povsem iz nič napisane kode različnih programskih jezikov. Če uporabnik zahteva popoln nadzor nad videzom in občutkom svojega spletnega mesta WordPress je Oxygen zanj dobra izbira.

Uporaba vtičnika Oxygen ima številne prednosti pred konkurenti. Uporabniki v prvi vrsti uživajo v spletnih mestih, ki se hitreje nalagajo in se ponajso s čistjšimi oznakami, manj napihnjenosti in veliko več moči pri nadzoru zasnove in postavitve svojih mest. Poleg tega je večina konkurentov prej omenjenih "graditeljev strani", medtem ko je Oxygen polnopravni graditelj spletnih mest, ki nam ponuja oblikovanje celotnega spletnega mesta, od glave do noge in vsega vmes. Vtičnik Oxygen je zasnovan na principu nalaganja samo tistega, kar je potrebno, ko je to potrebno. Drugi graditelji strani na prazne strani naložijo na stotine (ali velikokrat celo tisoče) kilobajtov. Na prazno stran vtičnik Oxygen naloži le približno 90 kilobajtov, saj povsem onemogoči in izklopi uporabo WordPress tem in s temami povezanih nepotrebnih elementov.

Oxygen proizvaja tudi zelo čisto kodo HTML. Medtem ko drugi graditelji ustvarjajo veliko število ugnzdenih »div« elementov za preprosto vsebino, Oxygen ne ustvarja nepotrebnih div elementov. (Frequently asked questions, 2021)

»Element div se uporablja za označevanje bloka v dokumentu HTML. Znaki div so lahko tudi gnezdeni. Element nima privzetega nikakršnega oblikovanja. Omogoča pa razdelitev dokumenta HTML na bloke. Vsakega od teh blokov pa je mogoče neposredno in neodvisno upravljati.« (Div, 2021)

Drugi vtičniki, ki smo jih naložili na ogrodje WordPress, so:

- Safe SVG, ki omogoča nalaganje datotek v vektorskem formatu v WordPress medijsko knjižnico;
- RankMath, ki nam pomaga pri SEO-optimizaciji;
- Wordfence, ki nam pomaga spletno mesto zaščititi pred napadalci in hekerji;
- All-In-One WP Migration, s katerim bomo spletno mesto prenesli na pravo domeno.

5.4.2 Kako poskrbeti za popolno odzivnost spletnih mest v ogrodju WordPress

S približno dvajset minut dela, preden začnemo graditi spletno mesto, lahko poskrbimo, da bo naša spletna stran, zgrajena v vtičniku Oxygen, popolnoma odzivna na vseh tipih naprav in brskalnikov ter različnih velikostih zaslonov.

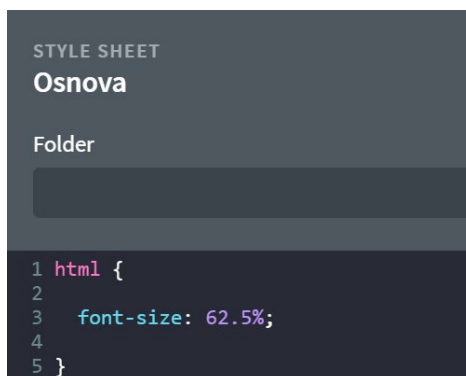
To dosežemo z eno vrstico CSS-kode, ki jo vstavimo v stilsko predlogo našega spletnega mesta in s pomočjo spletnega kalkulatorja, ki se nahaja na websemantics.uk/tools/responsive-font-calculator/.

Celotna ideja temelji na uporabi »CSS clamp function« (slov. funkcija objemka) in rem enot.

Rem enote so relativne velikostne enote z odlično podporo brskalnikov. Definicija rem enote pravi, da je ena enota enaka izračunani vrednosti velikosti pisave v korenskem elementu. To pomeni, da je 1 rem enak velikosti pisave elementa HTML (ki ima za večino brskalnikov privzeto vrednost 16 slikovnih pik – v nadaljevanju okrajšava px). (Sandu, 2019)

Funkcija objemka vpenja vrednost med zgornjo in spodnjo mejo ter omogoča izbiro srednje vrednosti v območju vrednosti med določenim minimumom in maksimumom. Zajema tri parametre: najmanjšo vrednost, prednostno vrednost in največjo dovoljeno vrednost. Funkcijo je mogoče uporabiti, kjer koli je dovoljena dolžina, frekvenca, kot, čas, odstotek, številka ali integral. (CSS/clamp(), 2021)

Torej ugotovili smo, da je 1 rem enota enakovredna vrednosti velikosti pisave, ki je določena v dokumentu HTML, ta je po navadi definirana v velikosti 16 px. Ker bi z vrednostjo 16 težko računali, si lahko delo olajšamo tako, da v stilsko predlogo spletnega mesta vstavimo eno vrstico CSS-kode. Ta koda bo poskrbela, da privzeta vrednost velikosti pisave ne bo več 16 px, temveč 10 px. Posledično bo tudi 1 rem enota imela vrednost 10 px.

Slika 10: Vrstica CSS-kode, ki poskrbi, da bo 1 rem enota enakovredna 10 px

Vir: lasten vir

V naslednjem koraku se odpravimo na spletni kalkulator, ki smo ga navedli v začetku tega podpoglavja. S pomočjo funkcije objemke in tega kalkulatorja bomo izračunali in v vtičnik Oxygen vnesli odzivne vrednosti za dve področji, pomembni za pravilno odzivnost spletnega mesta.

Prvo področje so velikosti pisav, ki vključujejo vse naše naslove in paragrafe. **Drugo področje** je »padding« (slov. oblazinjenje ali odmik) naših odsekov ali elementov. Z lastnostjo padding se nastavi odmik besedila ali druge vsebine od roba elementa. Negativne vrednosti niso dovoljene. Vrednosti za zgornji, spodnji, desni in levi prostor se lahko določijo posamično. (CSS/padding, 2021)

Kot smo povedali prej, funkcija objemka vpenja vrednost med zgornjo in spodnjo mejo velikosti. Torej, če želimo izračunati kakršno koli vrednost oziroma velikost, moramo določiti dve začetni vrednosti oziroma velikosti. Prva vrednost bo najmanjša dovoljena, druga bo največja dovoljena. Na praktičnem primeru to izgleda tako:

- Želimo določiti velikost pisave odstavnega besedila.
- Vemo, da je najbolj uporabljena velikost za besedila 16 px.
- Vemo, da je na najmanjših napravah in zaslonih velikost 16 px prevelika, na največjih napravah in zaslonih pa premajhna.
- Zato določimo najmanjšo dovoljeno vrednost, ki je 14 px; ta se bo prikazala na najmanjših napravah. Nato določimo največjo dovoljeno vrednost, ki je 18 px, ta se bo prikazala na največjih napravah. Na tistih napravah, ki spadajo nekje vmes, pa bo funkcija avtomatsko izračunala optimalno velikost pisave in jo samodejno prikazala.

Ker enota px ni odzivna, delamo z enotami rem. S pomočjo CSS-kode, ki smo jo vstavili v stilsko predlogo, smo dosegli, da je 1 rem enota enaka 10 px. Torej v kalkulator vnesemo najmanjšo vrednost, ta je 14 px, ampak jo pretvorimo v enoto rem, ki znese na 1,4 rem. Največja vrednost, ki je 18 px, bi torej bila 1.8 rem.

Manjka nam še samo ena vrednost, ki jo moramo poznati, da bo kalkulator pravilno funkcioniral. To je velikost našega »viewporta« (slov. ogledno polje). Ogledno polje je uporabnikovo vidno območje spletne strani in se razlikuje glede na napravo. Na mobilnem telefonu bo manjše kot na računalniškem zaslonu. (Responsive Web Design - The Viewport, 2021)

V našem primeru smo v vtičniku Oxygen določili najmanjše ogledno polje 320 px ter največjo ogledno polje 1280 px, ali če to pretvorimo v rem enote, je najmanjše ogledno polje 32 rem in največje ogledno polje 128 rem. Zdaj imamo opravljene vse potrebne predhodne korake in lahko v kalkulator vnesemo te vrednosti.

Units: PX ☐ REM ☒ EM ☐

Selector (element, class, id)

Property (usually font-size)

Range: (of property) from 1.4 to 1.8 rem

Viewport: (browser width) from 32 to 128 rem

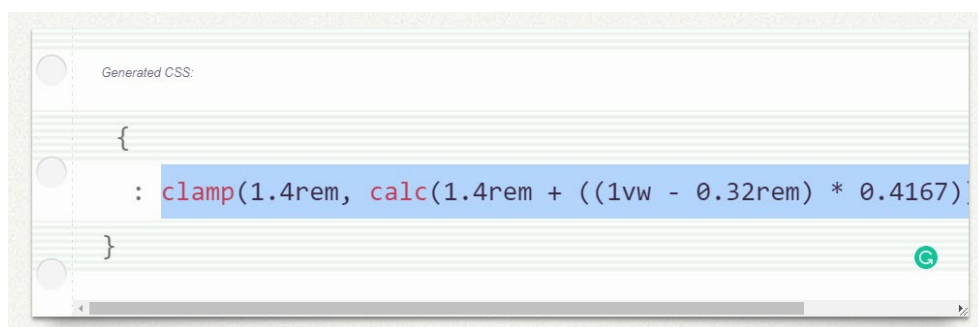
CSS method: End query ☐ No End query ☐ Clamp ☒ Min-max ☐

Options: Comments ☐ Safari fix ☐ Longhand ☐

Slika 11: Primer vrednosti, ki jih vnesemo v kalkulator, da dobimo funkcijo velikosti za naše paragrafe

Vir: lasten vir

Pomembno je, da v kalkulatorju izberemo enoto rem in funkcijo clamp ter vnesemo naše vrednosti za ogledno polje. Vse ostalo lahko pustimo prazno oziroma ne označeno. Kalkulator nam nato odspodaj avtomatsko izpiše CSS-funkcijo.

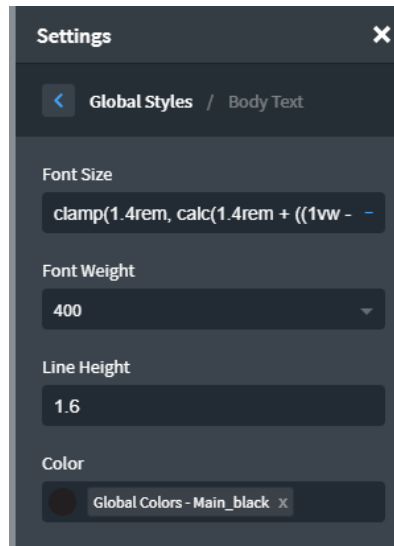
Slika 12: CSS-funkcija za velikost paragrafov, ki se izpiše za tem, ko vnesemo vrednosti

Vir: lasten vir

Končna CSS-koda za našo funkcijo velikosti pisave paragrafov mora izgledati tako:

`clamp(1.4rem, calc(1.4rem + ((1vw - 0.32rem) * 0.4167)), 1.8rem)`

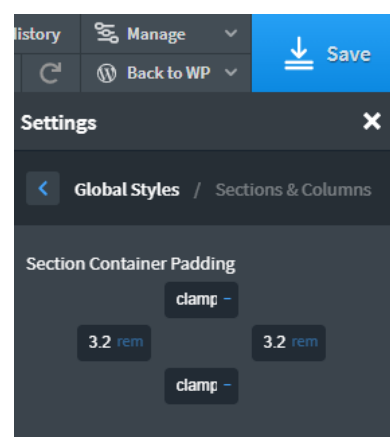
Nato v naše globalne nastavitve v vtičniku Oxygen to kodo vstavimo kot velikost teksta, ki se uporablja za paragrafe (angl. »Body Text«).

Slika 13: Funkcija vstavljena v globalne nastavitve teksta za paragrafe

Vir: lasten vir

Te korake nato ponovimo še za vse naše naslove in odmike odsekov. V našem primeru smo za odmike odsekov v kalkulator vstavili minimalno vrednost 8 rem ter maksimalno vrednost 12 rem. Levih in desnih odmikov odsekov ni treba kalkulirati s funkcijo, vendar jih lahko vnesete samo v rem enotah.

Slika 14: Funkcija vstavljena v globalne nastavitve odmika odsekov

Vir: lasten vir

S tem postopkom smo zagotovili, da se bodo naše velikosti pisav in odmiki odsekov pravilno in odzivno prikazovali na vseh tipih in velikostih naprav in brskalnikov.

5.4.3 Izdelava glave in noge spletnega mesta

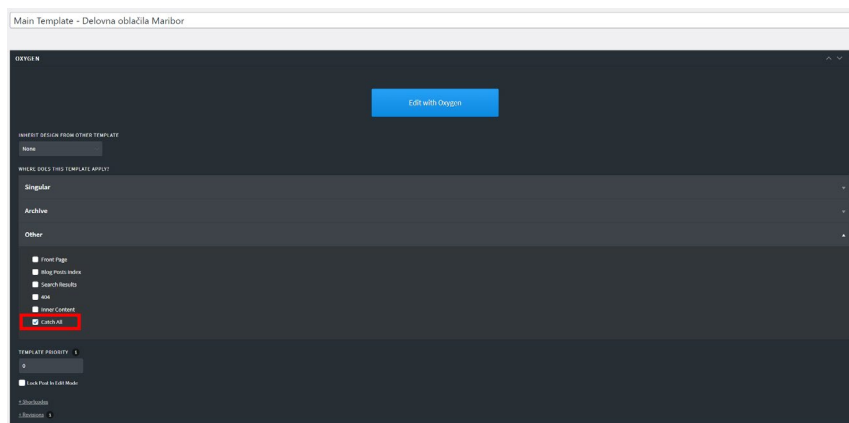
»Header« (slov. glava) spletnega mesta je zgornji del spletne strani. Kot strateški del strani, ki ga ljudje vidijo v prvih sekundah nalaganja spletnega mesta, je glava nekakšno povabilo. Vsebovati mora osnovne informacije o spletnem mestu, tako da lahko uporabniki v nekaj sekundah razumejo, kaj ponuja. (Shokurova, 2020)

Glava spletne strani je lahko statična, to pomeni, da ostane na svojem mestu in ko se uporabnik pomika navzdol po spletnem mestu glava ostane na svoji prvotni poziciji oziroma zgornjem delu spletnega mesta. Lahko pa je lepljiva ali potujoča, to pomeni, da ko se uporabnik pomika navzdol po spletnem mestu, mu glava sledi in je vedno vidna na zgornjem delu zaslona. V našem primeru smo se odločili za izdelavo glave, ki je lepljiva.

»Footer« (slov. noga) spletnega mesta je območje na dnu vsake podstrani na spletnem mestu, pod glavno vsebino. Izraz "noga" prihaja iz tiskanega sveta, kjer je "noga" dosleden oblikovalski element, ki ga vidimo na vseh straneh dokumenta. (Fessenden, 2019)

V našem primeru smo v nogo spletnega mesta vključili najbolj pomembne podatke, ki jih uporabniki spletnega mesta iščejo. To sta kontaktna telefonska številka in e-poštni naslov. Podatki o podjetju, ki vključujejo polno ime podjetja, številko za DDV in naslov, na katerem je podjetje prijavljeno, ter povezave do najbolj pomembnih prodajnih katalogov, ki so na voljo na spletnem mestu.

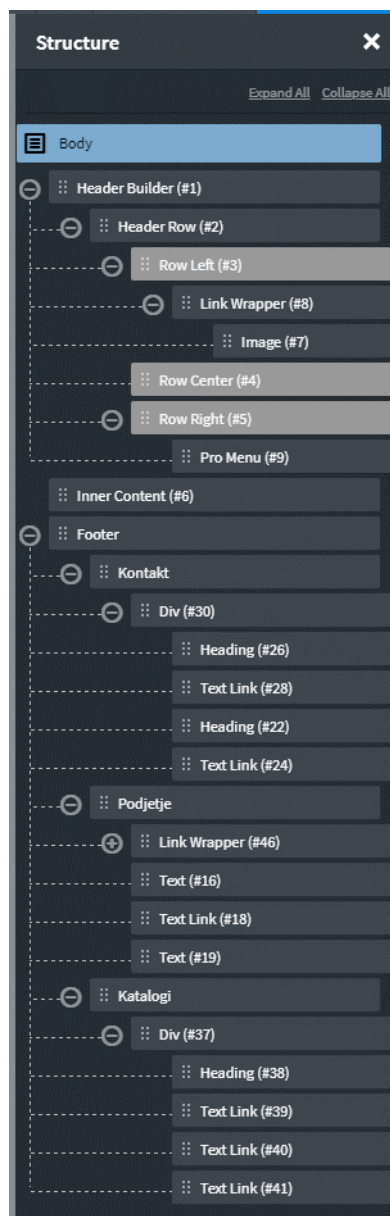
Za ustvarjanje glave in noge spletnega mesta se v vtičniku Oxygen uporablja »template« (slov. predloga). Ustvarimo novo predlogo in ji določimo lastnost »catch all« (slov. zajemi vse), kar pomeni, da bodo elementi torej glava in noga, ki jih bomo ustvarili v predlogi, prisotni na vsaki strani in podstrani spletnega mesta.

Slika 15: Ustvarjanje predloge v vtičniku Oxygen

Vir: lasten vir

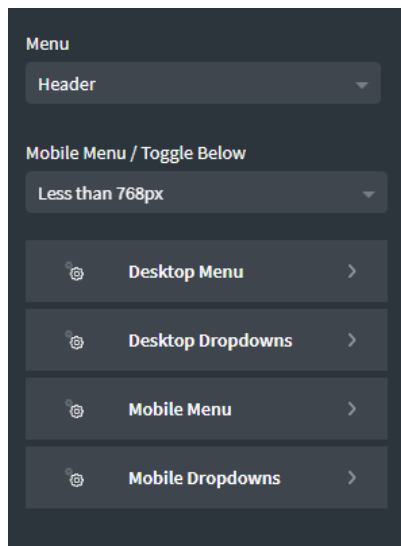
Predlogo nato odpremo in se lahko lotimo dela. Pri izdelavi glave nam pomaga komponenta Oxygen vtičnika, ki se imenuje »Header Builder«. Ta komponenta nam samodejno ustvari vrstico glave, ki je razdeljena na tri div elemente.

Slika 16: Struktura in hierarhija elementov v predlogi za glavo in nogo spletnega mesta

Vir: lasten vir

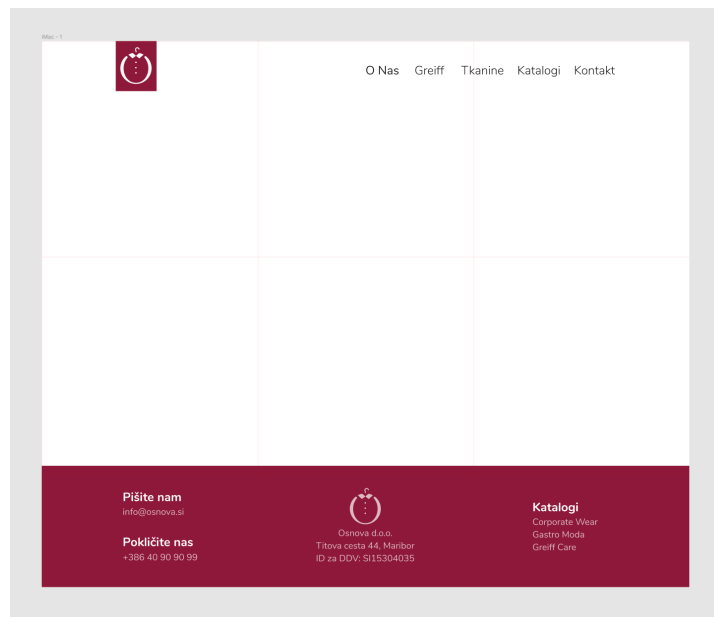
V skrajno levi div element nato vstavimo sliko, za katero izberemo logotip podjetja. Nato ji vstavimo povezavo, ki nas bo ob kliku vodila na domačo stran spletnega mesta. V skrajno desni div element smo nato vstavili še eno komponento vtičnika Oxygen, ki se imenuje »Pro Menu«. Ta nam poenostavi ustvarjanje navigacijskega menija za računalnike in mobilne naprave.

Slika 17: Nastavitve s katerimi lahko opravljamo v komponenti »Pro Menu«

Vir: lasten vir

Izdelavo noge se lotimo manualno. Ustvarimo nov element div in mu določimo širino celotne strani, višino 24 rem ter barvo ozadja, ki je naša primarna rdeča barva. V ta div nato ugnezdimo tri dodatne div elemente, ter vsakemu širino določimo na 33,33 %. To jih razdeli na tri enakomerne dele, ki se raztezajo čez cel zaslon. V elemente nato vstavimo tekst ter tekstovne povezave ter jih ustrezno vertikalno in horizontalno poravnamo. Pomembno je, da določimo, da se bodo tile elementi na določeni velikosti zaslona (v našem primeru je to pod 768 px) porušili in prikazovali drug pod drugim in ne drug zraven drugega.

Slika 18: UI dizajn glave in noge spletnega mesta, ki smo ga oblikovali v programu Figma in nato poustvarili v vtičniku Oxygen
Vir: lasten vir

5.4.4 Izdelava junaškega odseka

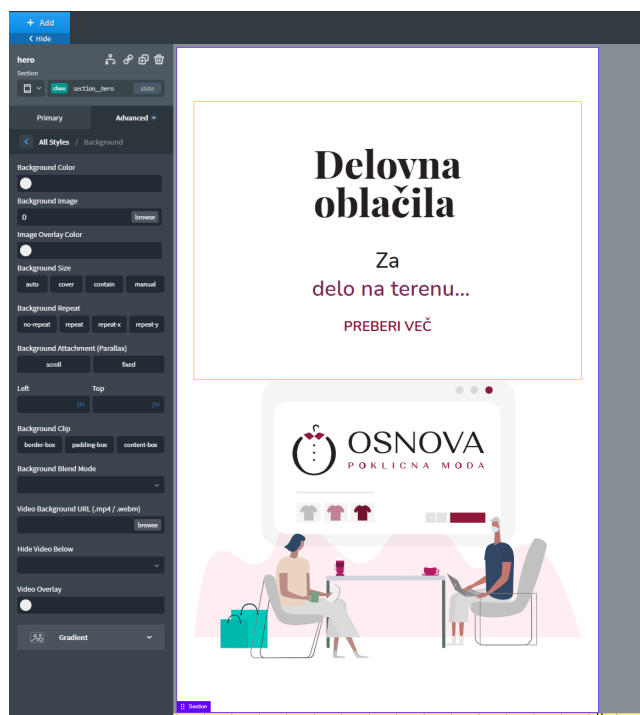
Za izdelavo junaškega odseka moramo najprej ustvariti nov odsek. Višino odseka določimo na 100 vh, kar pomeni, da bo odsek zasegal celotno višino zaslona na vseh napravah. Odseku nato določimo sliko ozadja, katero s pomočjo nastavitev v vtičniku Oxygen postavimo na željeno mesto, kar je v našem primeru približno na vertikalni sredini in nekoliko desno horizontalno. V odsek nato dodamo dva div elementa, ki jima določimo 50 % širine in 100 % višine. Div elementa bosta tako zasegala celotno višino odseka ter se razdelila na dva horizontalna dela, ki zasegata celotno širino odseka. V levi div element začnemo vstavljati vsebino, ki je v našem primeru naslov, drsnik s tekstom ter CTA-gumb. Vsebino oblikujemo po željah. V desni div element vstavimo enako sliko, ki smo jo vstavili kot ozadje odseka, vendar jo na napravah večjih od 992 px skrijemo. Nastavimo jo tako, da se bo prikazovala na napravah, manjših od 992 px, slika ozadja pa se bo na teh napravah skrila.

Slika 19: Junaški odsek na napravah večjih od 992px

Vir: lasten vir

Nato celotni odsek shranimo kot komponento, ki jo lahko ponovno uporabimo. To nam omogoča, da na drugih podstraneh, kjer bomo junaški odsek uporabili, to komponento vstavimo in ji zamenjamo samo vsebino. S tem privarčujemo na času, ki bi ga porabili, če bi celoten odsek znova šli gradit od začetka.

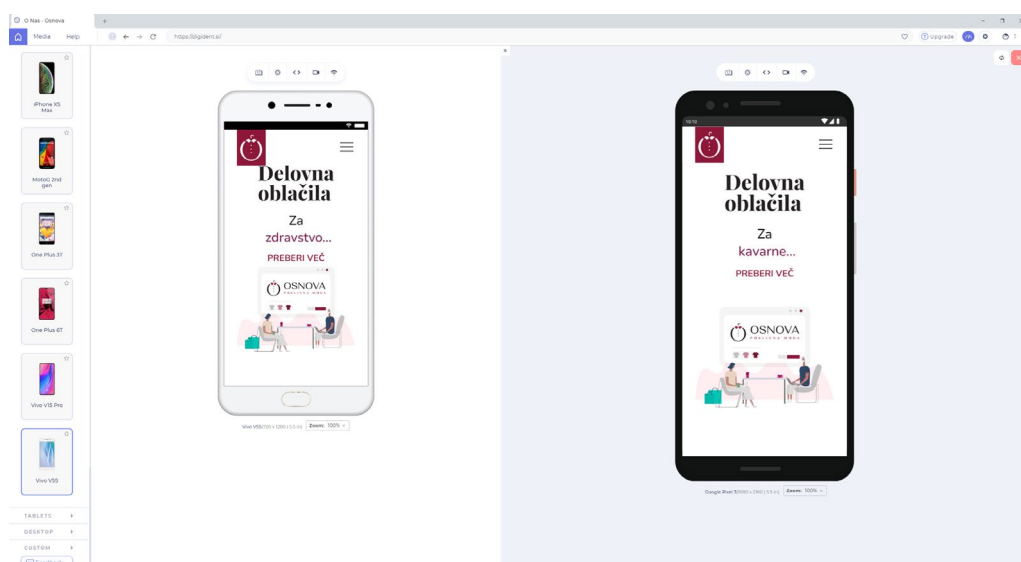

Slika 20: Junaški odsek na napravah manjših od 992px, kot so pametne tablice in telefoni

Vir: lasten vir

6 ODZIVNOST IN PRIKAZOVANJE NA RAZLIČNIH NAPRAVAH

Zaradi vtičnika Oxygen in procesa, ki smo ga opisali v poglavju »Kako poskrbeti za popolno odzivnost spletnih mest v ogrodju WordPress«, nimamo veliko težav s prikazovanjem ali odzivnostjo na različnih napravah in velikostih zaslonov. Vseeno je dobra praksa, da se odzivnost in prikazovanje preverita na čim več različnih napravah. To lahko storimo na nekaj načinov. Prvi način je, da že skozi samo izdelavo spletnega mesta odzivnost in prikazovanje sproti primerjamo. V vtičniku Oxygen in v večini drugih graditeljev strani imamo možnosti izbire oglednega polja. Ko izdelujemo določen odsek, lahko sproti menjavamo med različnimi oglednimi polji ter preverimo, kako odsek izgleda in deluje na manjših napravah. Drugi način je, da spletno mesto testiramo na napravah, do katerih imamo dostop; sem štejemo naše naprave ter naprave družine in prijateljev. V našem primeru smo teste opravili na petih različnih pametnih telefonih, treh različnih računalnikih ter eni pametni tablici. Tretji način je, da uporabimo različna orodja za testiranje. Dve najbolj popularni možnosti v področju spletnega oblikovanja sta orodje browserstack.com in orodje lambdatest.com. Obe orodji sta na voljo zastonj z ustvaritvijo uporabniškega računa. V orodjih lahko izbiramo različne možnosti testiranja in različne naprave, na katerih se bodo ti testi izvajali. Rezultate lahko shranimo ter primerjamo med različnimi napravami.

Slika 21: Primer testiranja odzivnosti in prikazovanja v orodju lambdatest na dveh različnih mobilnih napravah

Vir: lasten vir

7 OPTIMIZACIJA

Zahvaljujoč vtičniku Oxygen ter pravilni praksi na področju optimizacije slik so spletna mesta zgrajena v vtičniku Oxygen zelo optimizirana, kar se tiče hitrosti nalaganja.

Ne glede na to moramo vseeno biti pozorni na zunanje dejavnike, ki vplivajo na optimizacijo in hitrost nalaganja. Spletno mesto mora delovati brezhibno in hitro. Na ta način bodo zadovoljni naši obiskovalci, pa tudi Google, ki obožuje predvsem hitro delujoče spletne strani. Hitrost nalaganja strani je namreč zelo pomemben signal, ki iskalniku pove, da gre za spletno mesto, ki obiskovalca s počasnim nalaganjem ne bo spravilo v slabo voljo. Korakov za pohitritev delovanja spletne strani WordPress je kar nekaj, v nalogi bomo izpostavili nekaj stvari, ki so najbolj pomembne. Govorili bomo o spletnem gostovanju, vtičnikih, optimizaciji slik ter drugih medijskih datotek in kako pravilno uporabiti video datoteke. S skupkom vseh teh metod bomo poskrbeli, da bo naša spletna stran delovala kot blisk. (Wordie, 5 nasvetov za wordpress pohitritev, 2020)

7.1 Kako izbrati pravilnega ponudnika spletnega gostovanja

Spletno gostovanje je vsekakor pomemben kamenček v mozaiku, ki na koncu predstavlja hitrost delovanja naše spletne strani. Poleg tega, da je od gostovanja odvisno tudi, ali bo naša stran nemoteno delovala 24 ur na dan, pa tu tiči tudi konkreten del hitrosti nalaganja.

Na hitrost nalaganja vpliva nekaj različnih dejavnikov. Eden ključnih je zagotovo vrsta diskov, ki jih na tem strežniku uporabljajo. Želimo si uporabe hitrih diskov. Prav tako na hitrost nalaganja strani vpliva sama lokacija, kjer je strežnik lociran. Če je to daleč v tujini, naši obiskovalci pa prihajajo iz Slovenije, to ne bo dober znak.

Potem na hitrost nalaganja vpliva še število spletnih strani (oziroma uporabnikov), ki se nahajajo na istem strežniku kot naša spletna stran. Če je teh več, kot jih strežniški sistem zmore normalno obdelati, bo seveda prihajalo do počasnega delovanja. (Wordie, 5 nasvetov za wordpress pohitritev, 2020)

7.2 Poskrbeti je treba, da se določene vsebine na spletnem mestu nalagajo iz predpomnilnika

Ko se naša WordPress stran nalaga v brskalniku, vedno znova nalaga iste dele strani, kar upočasnjuje samo nalaganje. Ker gre v veliko primerih za dele strani, ki se večinoma ne spreminjajo (kot glava ali noga spletnega mesta), je smiselno, da so v brskalniku shranjeni v predpomnilniku, saj bo to naslednjič močno pohitrilo nalaganje naše WordPress strani. Pri tem si lahko pomagamo s katerim izmed brezplačnih vtičnikov, ki bodo odlično opravili svoje delo. Je pa treba vedeti, da tovrsten poseg zahteva nekaj tehničnega znanja in nastavitvev. Za naše spletno mesto smo izbrali vtičnik WP Super Cache, ki je brezplačen, navodila za optimalne nastavitve pa smo brez težav poiskali na spletu. (Wordie, 5 nasvetov za wordpress pohitritev, 2020)

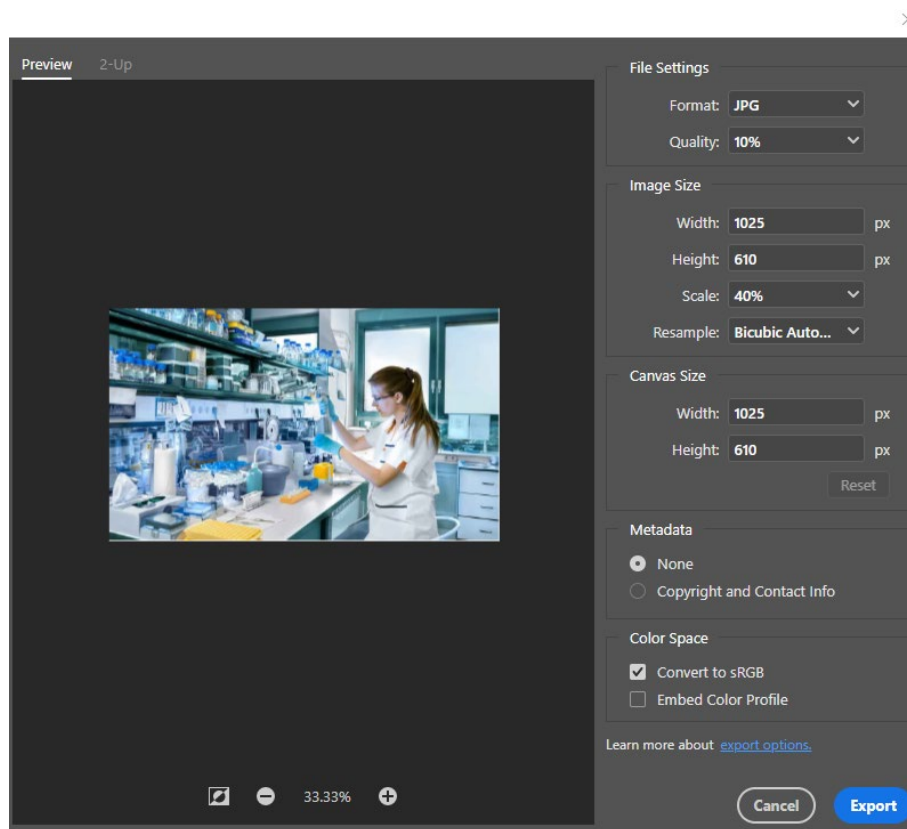
7.3 Optimizacija slik in vektorskih datotek

Optimizacije slik se lahko lotimo na več načinov. Dve glavni lastnosti, ki jih upoštevamo pri izbiri in optimizaciji slik za spletna mesta, sta resolucija slike ter tip slikovne datoteke. Od tega je posledično odvisen prostor, ki ga bo slika zavzemala na strežniku. V spletnem oblikovanju se v večini primerov uporabljajo slikovne datoteke JPEG ali »Joint Photographic Experts Group« zaradi njihove velikosti datotek. Ko imamo sliko izbrano, jo lahko še dodatno optimiziramo s stiskanjem slike. »Stiskanje podatkov zmanjša količino prostora, potrebnega za shranjevanje datotek. Če prepolovimo velikost datoteke, lahko za iste stroške shranimo dvakrat toliko datotek ali pa datoteke dvakrat hitreje prenesemo.« (Stiskanje slik s postopkom JPEG, 2021)

Na podlagi prejšnjih izkušenj smo se za stiskanje slik odločili za program Adobe Photoshop. Če nimate dostopa do programa Photoshop, na spletu obstaja ogromno zastonj alternativ. Ena od teh je tinyjpg.com.

Sliko odpremo v programu Photoshop. Nato v programu pod zavihkom »Datoteka« izberemo možnost »Izvozi kot«. Odprlo se nam bo novo okence, v katerem izberemo resolucijo ter kakovost slike in tip datoteke. Resolucija slike je odvisna od njene namembnosti. Če se bo slika uporabila kot slika ozadja odseka, ki bo zavzemal celotni zaslon, je smiselno, da je resolucija slike večja. Če se bo slika uporabila kot logotip ali ugnezdjena med drugo vsebino je lahko resolucija slike manjša. Če je slika profesionalno posneta, lahko kot kakovost slike določimo

vrednost 10 %. V večini primerov slika ne bo izgubila dovolj detajlov, da bi uporabnik to opazil, bo pa maksimalno optimizirana kar se tiče velikosti datoteke.

Slika 22: Primer nastavitv v programu Adobe Photoshop, ki jih uporabimo za maksimalno optimizacijo slik
Vir: lasten vir

V spletnem oblikovanju je vse bolj pogosta uporaba SVG-datotek »Scalable Vector Graphics« (slov. prilagodljiva vektorska grafika). Razvijalci jih uporabljajo zaradi njihove male velikosti datotek in odzivnega prikazovanja na vseh napravah. SVG-datoteke z lahkoto še dodatno optimiziramo s spletnim orodjem jakearchibald.github.io/svgomg/, ki je na voljo zastonj.

7.4 Uporaba video posnetkov na spletnem mestu

Lastniki spletnih strani, ki želijo objaviti svoje odlične video prispevke, v goreči želji po objavi lastnega dela pozabijo, za kako zelo velike datoteke v resnici gre. Te naložijo neposredno na svojo spletno stran in s tem močno upočasnijo samo nalaganje strani.

Paziti moramo, da ne ponovimo te napake. Video posnetke moramo naložiti na platforme, kot sta YouTube in Vimeo. Tam bomo namreč lahko kopirali kodo, ki jo potem vstavimo na svojo spletno stran in posnetek bo dosegljiv našim obiskovalcem, kot bi ga imeli naloženega pri sebi.

Hitrost nalaganja naše WordPress spletne strani pa se bo tako zelo izboljšala. (Wordie, 5 nasvetov za wordpress pohitritev, 2020)

7.5 Varnostne kopije in vzdrževanje

Dobra praksa je, da na določeno časovno obdobje shranjujemo varnostne kopije našega spletnega mesta. To lahko dosežemo z uporabo vtičnikov na dva načina. Prvi način je manualni, pri katerem se na določeno časovno obdobje vpišemo v spletno mesto in manualno shranimo varnostno kopijo spletnega mesta na naš lokalni disk. Drugi način je avtomatiziran. S pomočjo vtičnika določimo časovno obdobje, na primer en teden. Nato določimo, kam se bo varnostna kopija shranjevala. To je lahko naš lokalni disk ali v oblak, kot je recimo storitev Google Drive. Vtičnik nam bo potem avtomatsko vsak teden shranil varnostno kopijo našega spletnega mesta.

Vzdrževanje spletnih mest v ogrodju WordPress je zelo enostavno. V glavnem moramo poskrbeti, da so naši vtičniki in samo ogrodje WordPress posodobljeni. Dobra praksa je, da s posodobitvami počakamo vsaj nekaj dni, tako poskrbimo, da ne pride do konfliktov med ogrodjem WordPress in vtičniki. Kot smo opisali v prejšnjem poglavju: »Posodobitve sistema lahko povzročijo, da določeni vtičniki postanejo nezdružljivi s spletnim mestom.« Če s posodobitvami počakamo vsaj nekaj dni, te nezdružljivosti po navadi postanejo znane javnosti. S tem se izognemo neželenim napakam na spletnem mestu. V primeru, da ogrodje WordPress ali določen vtičnik posodobimo ter to povzroči napake na spletnem mestu, lahko spletno mesto vedno obnovimo z našo varnostno kopijo.

7.6 Optimizacija spletnih brskalnikov

Optimizacija spletnih brskalnikov ali SEO je strategija, ki jo uporabljajo lastniki spletnih mest, da pridobijo več prometa z višjo uvrstitvijo v iskalnikih. Pri optimizaciji iskalnikov ne gre za prevaro Googla ali igranje sistema. Gre preprosto za ustvarjanje spletnega mesta z optimizirano kodo in oblikovanjem, ki iskalnikom olajša iskanje vašega spletnega mesta. Ko ljudje po spletu iščejo teme, o katerih pišemo, bo vsebina, optimizirana za vaš iskalnik, prikazana višje med rezultati iskanja in več ljudi bo kliknilo na naše spletno mesto.

SEO je pomemben, saj so spletni skalniki pogosto največji vir prometa za večino spletnih mest. Google in drugi iskalniki uporabljajo napredne algoritme za pravilno razumevanje in razvrščanje strani v rezultatih iskanja. Vendar ti algoritmi niso popolni – še vedno potrebujejo

našo pomoč, da razumejo, o čem gre. Če naša vsebina ni optimizirana, potem iskalniki ne bodo vedeli, kako jo uvrstiti. (Wordpress SEO, 2021)

SEO je zelo kompleksna tematika, o kateri bi lahko napisali samostojno diplomsko delo. Zato bomo v nadaljevanju izpostavili le nekaj najbolj pomembnih področij, na katere se je pametno osredotočiti, ko spletno mesto optimiziramo za spletne brskalnike.

7.6.1 Uporaba SEO-vtičnika

Ena najboljših lastnosti ogrodja WordPress je, da za vsa področja oblikovanja in razvijanja obstaja vtičnik. SEO v tem pogledu ni nobena izjema, saj obstaja na stotine vtičnikov za optimizacijo spletnih brskalnikov v ogrodju WordPress. V našem primeru smo izbrali vtičnik RankMath, saj je zelo kompatibilen z vtičnikom Oxygen, s katerim smo zgradili spletno mesto. SEO-vtičniki nam olajšajo veliko pogledov optimizacije, hkrati pa nas skozi določene procese vodijo in dajejo navodila, kar je super za začetnike.

7.6.2 Kako Google razvršča spletna mesta ter dodajanje našega spletnega mesta v Google Search Console

Google za razvrščanje spletnih mest uporablja spletne pajke, ki berejo in indeksirajo strani. Vsaka stran je ocenjena glede na Googlovo mnenje o njeni avtoriteti in uporabnosti za končnega uporabnika. Nato jih Google z algoritmom z več kot 210 znanimi dejavniki razvrsti na različne strani z rezultati iskanja.

To pomeni, če se na strani z rezultati iskanja za določeno iskalno poizvedbo prikažete višje, ste po mnenju Googla najbolj ustrezen in verodostojen rezultat zanj.

Te strani z rezultati iskanja odgovarjajo na določene iskalne poizvedbe, sestavljene iz ključnih besed in besednih zvez. Googlova umetna inteligenca lahko razume tudi pomen vsake poizvedbe, zato jih obdela v konceptih in ne le v posameznih besedah. Ta algoritem deluje podobno, kot ljudje razumemo in obdelujemo jezik in se imenuje obdelava naravnega jezika.

Ideja je naslednja, če imamo nizko hitrost nalaganja spletnega mesta, lahko uporabnik misli, da je spletno mesto zlomljeno. V dobi, ko je vse na dosegu roke, lahko hitrost strani nad 3 sekunde vpliva na to, kako Googlov algoritem oceni vašo stran. To še posebej velja za mobilne uporabnike, ki iščejo tudi na počasnejših napravah. Upoštevamo tudi, da uporabnik mobilnih

naprav brska iz bolj omejenega omrežja, kar pomeni, da lahko hitrost strani res postane problem, če je vsebina naše strani velika. To so lahko na primer velika spletna sredstva, kot so skripte, slike in videoposnetki.

Vsi ti dejavniki bi uporabnike lahko upočasnili, ko bi poskušali priti do ustrezne vsebine in zato morda sploh ne bodo upravljali interakcij z našo stranjo. Po drugi strani bi to lahko Googlu povedalo, da niste eden od ustreznih rezultatov za to ciljno ključno besedo. Zaradi tega ciljamo, da je naša mobilna različica dobro optimizirana, tudi če namizna različica našega spletnega mesta ne deluje optimalno.

Na srečo nam Google ponuja veliko orodij, ki nam pomagajo ugotoviti, ali upoštevamo njihove priporočene najboljše prakse. Čeprav Google zasluži predvsem z njihovimi oglasi, so še vedno osredotočeni na pomoč velikim in malim podjetjem pri doseganju višjih uvrstitev pri organskem iskanju. To počnejo na primer z orodji, kot so PageSpeed Insights (slov. vpogled v hitrost strani), Google Analytics (slov. Google analitika) in Google Search Console (slov. Google iskalna konzola). Priporočeno je, da uporabimo vsa orodja, še posebej orodja, kot je Search Console, ker so neposredno povezana s tem, kako Google vidi naše spletno mesto, in napakami, ki jih na njem odkrije. (Petrov, 2021)

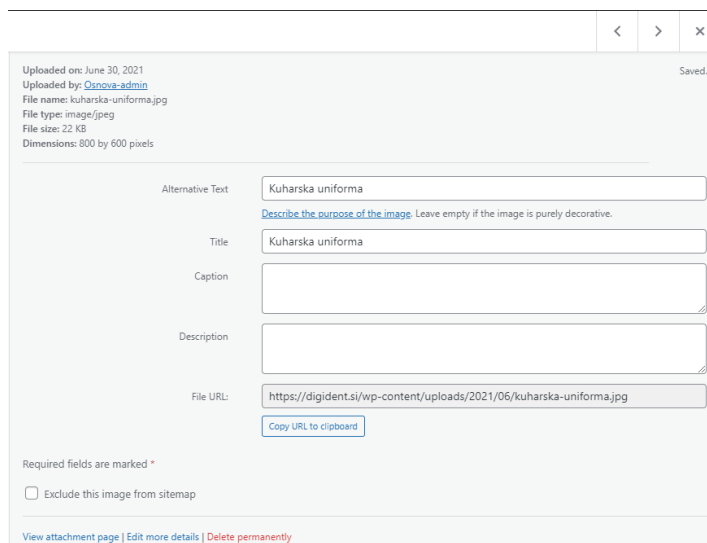
Google Search Console je nabor orodij, ki jih Google ponuja lastnikom spletnih mest, da si ogledajo, kako iskalnik vidi njihovo vsebino.

Ponuja poročila in podatke, ki nam pomagajo razumeti, kako so naše strani prikazane v rezultatih iskanja. Prav tako lahko vidimo dejanske iskalne izraze, ki jih ljudje uporabljajo za iskanje našega spletnega mesta, kako se posamezna stran prikaže v rezultatih iskanja in kako pogosto naše strani uporabniki kliknejo. Vse te informacije nam pomagajo razumeti, kaj deluje na našem spletnem mestu in kaj ne. Nato lahko ustrezno načrtujemo svojo vsebinsko strategijo. Konzola nas tudi opozori, če je z našim spletnim mestom nekaj narobe, na primer, ko iskalniki ne morejo dostopati do njega. (Wordpress SEO, 2021)

7.6.3 Optimizacija slik za spletne brskalnike

Slike so bolj privlačne kot besedilo, vendar se tudi nalagajo več časa. Če nismo previdni pri velikostih in kakovosti slik, potem lahko upočasnijo naše spletno mesto, kar škodi uvrščanju v spletne brskalnike. Trik, s katerim lahko optimiziramo slike za iskalnike, je uporaba opisnega naslova in alt oznak. Te oznake pomagajo iskalnikom razumeti vsebino in jo pravilno uvrščati.

Uporabnikom pomagajo tudi pri prizadetosti vida, saj jim lahko bralniki zaslona berejo nadomestno besedilo. WordPress nam omogoča enostavno dodajanje oznak naslova in alt oznak v medijski knjižnici. (Wordpress SEO, 2021)

The image shows a screenshot of the WordPress media library interface for editing an image. At the top, it displays upload information: 'Uploaded on: June 30, 2021', 'Uploaded by: Osnova-admin', 'File name: kuharska-uniforma.jpg', 'File type: image/jpeg', 'File size: 22 KB', and 'Dimensions: 800 by 600 pixels'. A 'Saved.' status is in the top right. Below this, there are several input fields: 'Alternative Text' (containing 'Kuharska uniforma'), 'Title' (containing 'Kuharska uniforma'), 'Caption' (empty), and 'Description' (empty). A link 'Describe the purpose of the image. Leave empty if the image is purely decorative.' is next to the Alternative Text field. The 'File URL' field shows 'https://digident.si/wp-content/uploads/2021/06/kuharska-uniforma.jpg' with a 'Copy URL to clipboard' button. At the bottom, there is a checkbox 'Exclude this image from sitemap' and a note 'Required fields are marked *'. Navigation links 'View attachment page', 'Edit more details', and 'Delete permanently' are at the very bottom.

Slika 23: Primer poimenovanja oznak slik v medijski knjižnici WordPress

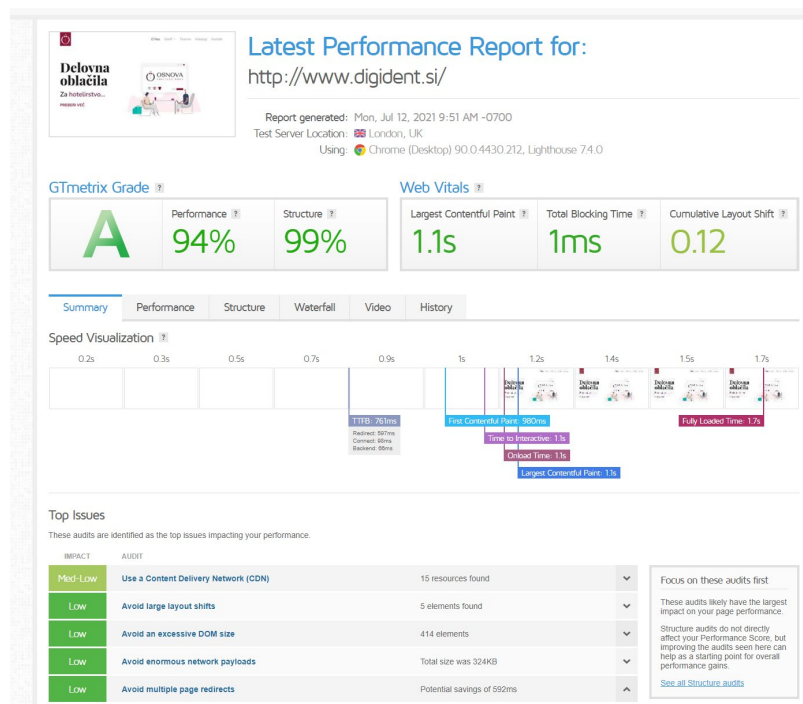
Vir: lasten vir

7.6.4 Raziskava ključnih besed in uporaba le-teh

Mnogi začetniki na podlagi svojih najboljših ugibanj ugotavljajo, katere teme in ključne besede uporabniki iščejo. Tega nam ni treba ugibati, ko lahko z resničnimi podatki ugotovimo, kaj uporabniki iščejo. Raziskovanje ključnih besed je raziskovalna tehnika, ki jo uporabljajo ustvarjalci vsebin in strokovnjaki za SEO. Pomaga nam odkriti besede, ki jih uporabniki vnesejo v iskalnike, da bi našli vsebino, izdelke in storitve v vaši panogi. Nato lahko te besede in besedne zveze uporabimo na svojem spletnem mestu, da pridobimo več iskalnega prometa. (Wordpress SEO, 2021)

7.7 Končni rezultati optimizacije spletnega mesta

Za preverjanje doseženih rezultatov optimizacije spletnega mesta smo uporabili spletno ogrodje gtmatrix.com. V orodje vnesemo povezavo našega spletnega mesta, orodje nato opravi več testov in nam vrne rezultate. Iz priložene slike je razvidno, da smo na področju zmogljivosti dosegli oceno 94 %, na področju strukture spletne strani pa oceno 99 %.

Slika 24: Rezultati testa optimizacije iz orodja gtmetrix.com

Vir: lasten vir

8 KROVNA TEMA – VLOGA TEHNOLOGIJE V UMETNOSTI

V sklopu krovne teme bomo preučili, kako se je spletno oblikovanje spremenilo skozi leta in z razvojem novih tehnologij.

Avgusta 1991 je bila postavljena prva preprosta besedilna stran z nekaj povezavami. Namenjena je bila zgolj temu, da je ljudem povedala, kaj sploh je svetovni splet. Spletne strani, ki so sledile po tem, so bile zelo podobne in so bile v celoti zasnovane na besedilu, s povezavami do drugih strani in so bile vedno predstavljene v enem stolpcu. Nastala je osnovna različica jezika HTML, ki pa ni bila zelo razširjena. Takšne spletne strani so bile popularne še nekaj naslednjih let. V tem trenutku je bil splet uporabljen zgolj za izmenjavo informacij, na vizualno oblikovanje nismo pomislili. Dokler je bila vsebina berljiva in dostopna, se je štela za kakovostno.

World Wide Web

The WorldWideWeb (W3) is a wide-area [hypermedia](#) information retrieval initiative aiming to give universal access to a large universe of documents.

Everything there is online about W3 is linked directly or indirectly to this document, including an [executive summary](#) of the project, [Mailing lists](#), [Policy](#), November's [W3 news](#), [Frequently Asked Questions](#).

[What's out there?](#)

Pointers to the world's online information, [subjects](#), [W3 servers](#), etc.

[Help](#)

on the browser you are using

[Software Products](#)

A list of W3 project components and their current state. (e.g. [Line Mode](#), [X11 Viola](#), [NeXTStep](#), [Servers](#), [Tools](#), [Mail robot](#), [Library](#))

[Technical](#)

Details of protocols, formats, program internals etc

[Bibliography](#)

Paper documentation on W3 and references.

[People](#)

A list of some people involved in the project.

[History](#)

A summary of the history of the project.

[How can I help?](#)

If you would like to support the web..

[Getting code](#)

Getting the code by [anonymous FTP](#), etc.

Slika 25: Izgled prve ustvarjene spletne strani

Vir: lasten vir

Leta 1995 so postale priljubljene tabelarne postavitve, ki so spletnim oblikovalcem dale več možnosti za ustvarjanje spletnih strani. Označevanje tabel je bilo in je še vedno namenjeno tabelarnim podatkom, vendar so oblikovalci hitro ugotovili, da jih lahko uporabijo za oblikovanje novih oblik in ustvarjanje bolj zapletenih postavitev z več stolpci.

Leta 1996 so se začele pojavljati prve flash strani. Flash je bil prijazen pasovni širini in je od brskalnika neodvisna vektorsko-grafična animacijska tehnologija (Eastman, 2004). Flash je predstavil ogromno možnosti, ki so presegale to, kar je bilo možno doseči z le HTML. Omogočil je ustvarjanje zapletenih in interaktivnih spletnih mest z animiranimi funkcijami. Flash standard se je ukinil leta 2020.

Proti koncu devetdesetih let je prišlo do popularizacije tehnik dinamičnega HTML-a. V tem času so se začele pojavljati interaktivne spletne strani, ki so uporabnikom omogočale ne samo branje statične vsebine, temveč tudi interakcijo s spletno vsebino. Spletni razvijalci so si pomagali z obrazci, ki so vneseno vsebino vrnili na strežnik. Nato se je vsebina spletne strani dinamično spremenila in vrnila uporabniku.

V začetku 21. stoletja so vse bolj priljubljeni začeli postajati dizajni z uporabo jezika CSS. CSS je bil na voljo že veliko prej, a ga večji brskalniki niso podpirali in mnogi oblikovalci ga niso poznali.

Uporaba dizajnov, ki so temeljili na CSS, je imelo veliko prednosti pred tabelarnimi in flash dizajni. CSS ločuje oblikovne elemente od vsebine, kar je pripomoglo k večji ločitvi vizualnega dizajna ter spletne postavitve in njene vsebine. CSS je bil in je še vedno najboljša praksa pri postavitvi spletne strani.

Ko so mobilni telefoni začeli dostopati do spletnih mest, se je leta 2007 povečala uporaba mrež in okvirov, ker so mnoge različne postavitve in velikosti naprav povzročale težave s pariteto vsebine. Težava je bila tudi hitrost, saj nalaganje veliko vsebine porabi veliko mobilnih podatkov.

Proti letu 2010 se je razvilo gibanje, ki je uporabljalo pristop z uporabo enake vsebine, vendar različnih postavitvev za oblikovanje na različnih napravah. To se je imenovalo odzivno spletno oblikovanje. Glavna prednost tukaj je vsebinska parnost, kar pomeni, da isto spletno mesto, deluje povsod, na vseh napravah, s podobnim videzom in občutkom. Medijske poizvedbe so prav tako pomagale skriti in prikazati različne dele strani ali spremeniti njen videz v mobilnem telefonu, tabličnem računalniku ali namiznem računalniku.

Čeprav se v zadnjih nekaj letih ni veliko spremenilo, obstajajo nove enote v jeziku CSS, kot sta višina in širina vidnega polja, ki omogočajo veliko večjo prilagodljivost postavitve elementov. Treba je omeniti še uvedbo spletnih komponent. Spletne komponente so nabor elementov, združenih skupaj, ter predstavljajo lažji potek dela, kjer elementi postanejo gradniki, ki jih je mogoče ponovno uporabiti in posodabljati ločeno. (Godden-Payne, 2020)

9 SKLEP

Namen projekta je bil razvoj predstavitevne spletne strani za majhno družinsko podjetje. Kot cilj smo si zastavili, da bo spletno mesto vizualno atraktivno in pravilno optimizirano iz vidika hitrosti nalaganja ter odzivnosti na vseh različnih tipih naprav. To vključuje namizne in prenosne računalnike, ki vsebino prikazujejo na različnih monitorjih z različnimi resolucijami. Prav tako je spletno mesto zasnovano za različne mobilne naprave, ki imajo različna ogledna polja in resolucije.

Skozi diplomsko delo smo spoznali osnove spletnega oblikovanja ter nekatere bolj podrobno predstavili. Predstavili smo dva načina oblikovanja uporabniškega vmesnika in spoznali, zakaj je tipografija pomembna v spletnem oblikovanju. Za oblikovanje uporabniškega vmesnika smo uporabili orodje Figma.

Podrobneje smo predstavili ogrodje WordPress ter vtičnik Oxygen. Na kratko smo predstavili zgodovino ogrodja WordPress, ter predstavili dve različni storitvi, med katerimi moremo razlikovati, ko uporabimo besedo WordPress. Predstavili smo uporabo ter pomen ogrodja WordPress v globalnem spletu. Ogrodje WordPress smo se naučili postaviti na lastno gostovanje ter predstavili njegove prednosti in pomanjkljivosti.

Spoznali smo platforme CMS ter osnove programskih jezikov, kot sta CSS in HTML. Definirali smo izraza glava in noga spletnega mesta. Prav tako smo predstavili pojem junaški odsek ter podrobneje predstavili izdelavo vseh teh treh delov spletne strani.

V detajle smo predstavili proces, s katerim smo poskrbeli, da je naše spletno mesto odzivno na vseh tipih naprav in velikostih zaslonov. S tem procesom smo zagotovili, da bodo velikosti pisav ter velikosti odmikov odsekov vedno odzivni.

Predstavili smo različne načine optimizacije spletnega mesta in kako dobiti dejanske merljive rezultate, kako nam je ta optimizacija uspela. Podrobneje smo predstavili optimizacijo slik v programu Adobe Photoshop ter optimizacijo vektorskih datotek s pomočjo zastonj spletnega orodja.

Predstavili smo pojem SEO in ugotovili, zakaj je pomemben. Opisali smo vtičnike za SEO in izpostavili, za katerega smo se odločili. Opisali smo osnove procesa optimizacije za spletne brskalnike.

V uvodu diplomskega dela smo zastavili tri hipoteze. Hipoteza H1: »WordPress je učinkovito ogrodje za izdelavo spletnega mesta majhnega ali srednje velikega podjetja.« Hipotezo lahko potrdimo, saj smo z uporabo komponent ter procesom, ki zagotavlja odzivnost na učinkovit način izdelali spletno mesto za majhno podjetje, ki je atraktivno ter pravilno optimizirano.

Hipoteza H2: »V sklopu diplomske naloge lahko izboljšamo SEO-rang določenih ključnih besed.« Hipoteze trenutno ne moramo niti potrditi, niti zavrni. V tem trenutku je spletno mesto na začasni domeni imenovani digident.si, saj še nimamo dostopa do končne domene. Večina optimizacije spletnih brskalnikov bo potekala, ko bo spletno mesto na končni domeni. Trenutno lahko opravimo le približno tretjino stvari, ki je potrebnih za pravilen SEO. Tudi, če bi v tem trenutku imeli dostop do končne domene, pa optimizacija spletnih brskalnikov traja kar nekaj časa in se jo je treba lotiti strateško skozi daljše obdobje.

Hipoteza H3: »Spletno mesto lahko korektno optimiziramo brez finančnega vložka.« Hipotezo lahko potrdimo, saj smo na testih optimizacije in prikazovanja na različnih napravah dosegli odlične rezultate, ki so merljivi. Za te rezultate nismo potrebovali finančnega vložka. Potrebovali smo le dodaten vložen čas ter osnovno znanje optimizacije ter kompresije medijskih datotek.

10 LITERATURA

- 6 Important Reasons Why You Should Use WordPress for Your Website.* (14. februar 2019). Pridobljeno iz wpbeginner.com: <https://www.wpbeginner.com/why-you-should-use-wordpress/>
- Babich, N. (23. junij 2017). *Typography in Web Design*. Pridobljeno iz uxplanet.org: <https://uxplanet.org/10-tips-on-typography-in-web-design-13a378f4aa0d>
- Craig, W. (7. maj 2020). *A Basic Look at Typography in Web Design*. Pridobljeno iz webfx.com: <https://www.webfx.com/blog/web-design/a-basic-look-at-typography-in-web-design/>
- CSS/clamp()*. (8. 7 2021). Pridobljeno iz developer.mozilla.org: [https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/CSS/clamp\(\)](https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/CSS/clamp())
- CSS/padding*. (8. 7 2021). Pridobljeno iz s-sers.mb.edus.si: <https://www.s-sers.mb.edus.si/gradiva/w3/css/padding.html>
- Div*. (8. 7 2021). Pridobljeno iz s-sers.mb.edus.si: <https://www.s-sers.mb.edus.si/gradiva/w3/html/div.html>
- Eastman, J. (28. 9 2004). *What is FLASH?* Pridobljeno iz cnmwebsite.com: <https://www.cnmwebsite.com/main/article/what-is-flash>
- Fessenden, T. (24. 2 2019). *Footers 101: Design Patterns and When to Use Each*. Pridobljeno iz nngroup.com: <https://www.nngroup.com/articles/footers/>
- Frequently asked questions*. (8. 7 2021). Pridobljeno iz oxygenbuilder.com: <https://oxygenbuilder.com/frequently-asked-questions/>
- Godden-Payne, C. (10. 3 2020). *How Has the Web Has Changed Over the Last 30 Years?* Pridobljeno iz medium.com: <https://medium.com/swlh/9-ways-that-website-layouts-have-changed-since-the-web-was-created-36cad6d62541>
- Hearn, I. (15. februar 2017). *Problems with WordPress*. Pridobljeno iz impactbnd.com: <https://www.impactbnd.com/blog/problems-with-wordpress>
- Kaj je CMS*. (4. junij 2017). Pridobljeno iz mod.si: <https://www.mod.si/kaj-je-cms-sistem-za-upravljanje-s-spletnimi-vsebinami-vse-kar-moras-vedeti-o-njem/>

Kaj je CSS in kako ga uporabljamo? (28. julij 2020). Pridobljeno iz arnes.si: <http://www2.arnes.si/~acimpr/ROM/CSS/CSSrazlaga.html>

Kozamernik, T. (6. september 2017). *WordPress.com vs WordPress.org, v čem je razlika.* Pridobljeno iz tovarna.tk: <https://www.tovarna.tk/klepetulja/wordpress-com-vs-wordpress-org-v-cem-je-razlika/>

Protokol za prenos datotek FTP. (1. avgust 2020). Pridobljeno iz s-sers.mb.edus.si: http://www.s-sers.mb.edus.si/gradiva/w3/omrezja/60_storitve/ftp.html

Responsive Web Design - The Viewport. (8. 7 2021). Pridobljeno iz w3schools.com: https://www.w3schools.com/css/css_rwd_viewport.asp

Ridley, D. (8. 7 2021). *What is a CTA?* Pridobljeno iz vtldesign: <https://vtldesign.com/vital-design-news-jobs-and-culture/uncategorized/what-is-a-cta/>

Sandu, A. (11. 12 2019). *Understanding and Using REM Units in CSS.* Pridobljeno iz sitepoint.com: <https://www.sitepoint.com/understanding-and-using-rem-units-in-css/>

Shokurova, K. (10. 2 2020). *Website Header Design in 2020: Best Practices and Examples.* Pridobljeno iz uxplanet.org: <https://uxplanet.org/website-header-design-in-2020-best-practices-and-examples-1992f80ddd69>

Stiskanje slik s postopkom JPEG. (12. 7 2021). Pridobljeno iz anzeljg.github.io: <https://anzeljg.github.io/rin2/book2/2204/index13.html>

Umbach, H. (16. 4 2018). *What is User Interface Design?* Pridobljeno iz medium: <https://medium.com/fresh-tilled-soil/what-is-user-interface-design-d7bf8c4561dc>

Uvod v HTML. (28. julij 2020). Pridobljeno iz NSA-splet.si: <https://nsa-splet.si/html/uvod/html-uvod-01.php>

What are Wordpress Themes. (8. 7 2021). Pridobljeno iz dreamhost.com: <https://www.dreamhost.com/wordpress/how-to-find-wp-themes/>

What is wireframing? (8. 7 2021). Pridobljeno iz experienceux.co.uk: <https://www.experienceux.co.uk/faqs/what-is-wireframing/>

What is: cPanel. (8. 7 2021). Pridobljeno iz Wpbeginner: <https://www.wpbeginner.com/glossary/cpanel/>

Wordie. (17. 6 2019). *Page Builder - prednosti in slabosti.* Pridobljeno iz wpklub.si: <https://www.wpklub.si/page-builder>

Wordpress SEO. (2. 23 2021). Pridobljeno iz wpbeginner.com:
<https://www.wpbeginner.com/wordpress-seo/>

Zajšek, M. (13. 6 2018). *Kaj je SEO.* Pridobljeno iz seo-praktik.si: <https://www.seo-praktik.si/kaj-je-seo/>